

Zavod za javno zdravstvo
Dubrovačko-neretvanske županije

Istraživanje rizičnih ponašanja učenika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2016.

Prikaz deskriptivnih statističkih pokazatelja

Svibanj 2016.

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
Institute for Social Research in Zagreb

Zahvala

Istraživanje rizičnih ponašanja srednjoškolaca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji provedeno je u suradnji Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu.

Istraživanje je provedeno na reprezentativnim uzorcima učenika svih srednjih škola u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u veljači i ožujku 2016. godine.

Kompletan terenski rad - komunikaciju i koordinaciju sa školama kao i primjenu upitnika provela je Služba za promicanje zdravlja – Odjel za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo DNŽ.

Posebne zasluge za uspješnu provedbu ovog istraživanja imaju djelatnici Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, posebno mr. spec. Karmen Kmetović Prkačin, dipl. soc. radnica, koja je organizirala, koordinirala i provodila istraživanje na terenu.

Zahvalnost svakako zavrjeđuju škole u kojima je istraživanje provedeno, njihovi ravnatelji i stručni suradnici koji su pokazali visoku razinu suradnje i dobre namjere.

Nadamo se da će prikupljeni podatci poslužiti naručitelju i školama za osmišljavanje učinkovitijih programa prevencije rizičnih ponašanja mladih i pružanje još bolje podrške učenicima u burnom periodu njihove adolescencije i sazrijevanja.

Petar Bezinović, voditelj projekta
Institut za društvena istraživanja u Zagrebu

SADRŽAJ

1	UVODNE NAPOMENE	4
1.1	OPIS PRISTUPA	4
2	METODA	5
2.1	SUDIONICI	5
2.2	UPITNIK 'KAKO SI?'	6
2.3	POSTUPAK	7
2.4	OBRADA PODATAKA I PRIKAZ REZULTATA	7
3	PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA	9
3.1	IZLASCIS DRUŠTVOM	9
3.2	STRUKTURIRANO SLOBODNO VRIJEME	10
3.3	GLEDANJE TELEVIZIJE, INTERNET, DOSADA	11
3.4	NESTRUKTURIRANO DRUŽENJE	11
4	JA I MOJA ŠKOLA – ISKUSTVA UČENIKA SA ŠKOLOM	12
4.1	ZADOVOLJSTVO ŠKOLOM – PRIVRŽENOST ŠKOLI	12
4.2	PREDANOST IZVRŠAVANJU ŠKOLSKIH OBVEZA	12
4.3	STRAH OD NEUSPEHA I OCJENJIVANJA	13
4.4	OSJEĆAJ NEKOMPETENTNOSTI ZA ŠKOLU	14
5	JA I MOJI VRŠNJACI - ODNOSI S VRŠNJACIMA	15
5.1	PRIJATELSKI ODNOSI	15
5.2	AGRESIVNOST, DELINKVENTNO PONAŠANJE	15
5.3	ZLOSTAVLJANJE U ŠKOLI (BULLYING)	16
5.4	POTREBA ZA DOKAZIVANJEM	16
5.5	IZLOŽENOST KORIŠTENJU ALKOHOLA I DROGA	17
6	JA SAM SA SOBOM - SAMOPOIMANJE MLADIH	18
6.1	ZADOVOLJSTVO ŽIVOTOM	18
6.2	OPTIMIZAM	18
6.3	AUTONOMIJA I SNAGA LIČNOSTI	19
6.4	SAVJESNOST I USTRAJNOST	19
6.5	OTVORENOST ZA ISKUSTVA	20
6.6	OSAMLJENOST I EGZISTENCIJALNA KRIZA	20
6.7	STRAH OD NEGATIVNE EVALUACIJE	21
6.8	SIMPTOMI DEPRESIVNOSTI	21
7	JA I MOJE ZDRAVLJE – ZDRAVLJE I PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI	23
8	ROMANTIČNI I SPOLNI ODNOSI	24
8.1	ROMANTIČNI ODNOSI	24
8.2	SPOLNI ODNOSI	25
9	KORIŠTENJE SREDSTAVA OVISNOSTI	27
9.1	INICIJACIJA KORIŠTENJA SREDSTAVA OVISNOSTI PREMA SPOLU I DOBI	27
9.2	KORIŠTENJE SREDSTAVA OVISNOSTI PREMA SPOLU, DOBI, VRSTI ŠKOLE I LOKACIJI ŠKOLE	29
9.2.1	CIGARETE, DUHAN	30
9.2.2	PIVO	33
9.2.3	VINO	35
9.2.4	ŽESTOKA ALKOHOLNA PIĆA	38
9.2.5	MARIHUANA ILI HAŠIŠ	40
9.2.6	OSTALA SREDSTVA OVISNOSTI	43

10	SPECIFIČNOSTI KORIŠTENJA ALKOHOLA	47
10.1	UOBIČAJENA MJESTA KONZUMACIJE ALKOHOLA.....	47
10.2	KOLIČINA KONZUMIRANJA I RIZICI KONZUMIRANJA ALKOHOLA	48
11	IGRE NA SREĆU (KOCKANJE).....	50
11.1	UČESTALOST IGRANJA NA SREĆU	50
11.2	ULAGANJE I DOBITCI NA IGRAMA NA SREĆU	51
12	KORIŠTENJE RAČUNALA/TABLETA.....	52
12.1	UČESTALOST I SVRHA KORIŠTENJA RAČUNALA.....	52
12.2	UZNEMIRAVANJE PUTEM INTERNETA.....	55
13	KORIŠTENJE SMARTFONA	56
14	PRILOG - SADRŽAJ KORIŠTENOG UPITNIKA	58

1 UVODNE NAPOMENE

Ovaj detaljni prikaz rezultata istraživanja rizičnih ponašanja srednjoškolaca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji namijenjen je naručitelju, Zavodu za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije za internu uporabu.

Prikaz sadrži osnovne deskriptivne podatke svih ispitanih varijabli¹. Složenije analize odnosa među varijablama i specifične interpretacije mogu se dodatno razraditi prema dogovoru s naručiteljem.

1.1 OPIS PRISTUPA

Na inicijativu Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije tijekom veljače i ožujka 2016. godine, provedeno je istraživanje o zastupljenosti rizičnih ponašanja učenika srednjih škola u DNŽ.

Istraživanje se temelji na shvaćanju da su rizična ponašanja uzrokovana višestrukim čimbenicima i okolnostima svakodnevnog života, te je stoga preduvjet za njihovu prevenciju dublje razumijevanje šireg psiho-socijalnog okruženja u kojemu mladi ljudi žive. Stoga je u sklopu istraživanja ispitan i niz aspekata života mladih koji su u korelaciji ili koji mogu biti uzročnici rizičnih ponašanja.

Rizičnim se smatraju svi aspekti psihološkog funkcioniranja i sva ponašanja koja mogu ugrožavati integritet, dobrobit i sigurnost mlade osobe i/ili njene/njegove neposredne socijalne i fizičke okoline.

Svrha istraživanja

Prvenstvena svrha istraživanja bila je prikupiti podatke koji će jasno opisati kako adolescenti u DNŽ vide sebe, svoje odnose s vršnjacima, kakva su im iskustva sa školom, kako provode svoje slobodno vrijeme, kako se osjećaju i kako procjenjuju svoje zdravlje te koliko su u populaciji srednjoškolaca u DNŽ prisutni različiti oblici rizičnih ponašanja poput korištenja sredstava ovisnosti (duhana, alkohola, droga), kao i manifestacije ugroženog mentalnog zdravlja (psihosomatski simptomi, simptomi depresivnosti i egzistencijalne krize, specifični strahovi).

Upotrebljivost rezultata

Osim što se može dobiti uvid u pojavnost i strukturu rizičnih oblika ponašanja i njihovih korelata u populaciji srednjoškolaca, prikupljenim se podacima mogu (1) utvrditi dominantni psihološki i socijalni problemi koji se nalaze u osnovi rizičnih oblika ponašanja, mogu se (2) istražiti specifične odrednice rizičnih oblika ponašanja na koje se u školskoj situaciji može preventivno djelovati, te se isto tako može (3) poticati razvoj ciljanih školskih i širih programa prevencije.

Prikupljeni podatci omogućuju usporedbu rezultata u različitim dijelovima županije, što je važno jer specifičnosti pojedinih sredina mogu nalažati različite strategije prevencije.

Prikupljeni se podatci mogu učinkovito koristiti za samoanalizu škola, njihovu usporedbu s drugima i kreiranje specifičnih školskih preventivnih programa fokusiranih na realne okolnosti i probleme s kojima se učenici suočavaju, kao i na specifičnosti života mladih u lokalnim sredinama.

¹ Prema odredbama Ugovora, Članak 6.

2 METODA

2.1 SUDIONICI

U istraživanju je sudjelovalo 988 učenika iz 15 srednjih škola Dubrovačko-neretvanske županije. Ispitivanje je provedeno na reprezentativnom uzorku učenika u Županiji, pri čemu je svaka škola zastupljena sa stratificiranim uzorkom od 20% slučajno odabranih učenika, proporcionalno ukupnom broju učenika u svim generacijama, od prvog do završnog razreda. Sudionici su izabrani slučajnim izborom korištenjem 'Research Randomizer' softvera (<https://www.randomizer.org/>).

Na prikupljenim je podacima prije statističke obrade provedena logička i sadržajna analiza pri čemu su iz daljnje obrade isključeni odgovori devetoro ispitanika zbog nekonzistentnih i nelogičnih odgovora. Jedan je učenik odustao od ispitivanja tijekom primjene upitnika.

U donjoj je tablici prikazan broj ispitanih učenica i učenika u pojedinim školama čiji su odgovori analizirani i u nastavku prikazani.

Broj ispitanih učenika u pojedinim školama			
škola	djevojke	mladići	ukupno
Srednja škola Metković	40	89	129
Gimnazija Dubrovnik	62	54	116
Turistička i ugostiteljska škola Dubrovnik	67	39	106
Pomorsko-tehnička škola Dubrovnik	10	91	101
Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića, Ploče	52	45	97
Gimnazija Metković	48	36	84
Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik	57	19	76
Srednja škola Petra Šegedina Korčula	31	31	62
Obrtnička škola Dubrovnik	16	28	44
Medicinska škola Dubrovnik	37	5	42
Srednja škola Blato	17	17	34
Srednja poljoprivredna i tehnička škola Opuzen	17	13	30
Srednja škola Vela Luka	14	12	26
Umjetnička škola Luke Sorkočevića Dubrovnik	13	3	16
Dubrovačka privatna gimnazija	4	11	15
ukupno	485	493	978
	49,6%	50,4%	100%

Zastupljenost učenika/ispitanika prema spolu, vrsti škole i generaciji (razredu u školi) prikazana je u sljedećoj tablici.

Broj ispitanih učenika prema spolu, razredu i vrsti škole koju pohađaju					
	razred	vrsta škole			ukupno
		trogodišnja strukovna	četverogodišnja strukovna	gimnazija	
djevojke	1.	18	55	49	122
	2.	9	69	53	131
	3.	21	56	46	123
	4.	0	68	41	109
	ukupno Ž	48	248	189	485
mladići	1.	25	76	25	126
	2.	38	50	33	121
	3.	42	60	36	138
	4.	0	71	37	108
	ukupno M	105	257	131	493
ukupno Ž+M		153	505	320	978
		15,7%	51,6%	32,7%	100%

Svi daljnji prikazi rezultata temeljeni su na gore navedenim brojevima ispitanih učenika.

2.2 UPITNIK 'KAKO SI?'

Primijenjen je upitnik pod nazivom „Kako si?“ koji se već višekratno koristio za praćenje rizičnih ponašanja učenika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Po prvi je put primijenjena web-inačica upitnika. Zbog prilagodbe digitalnoj/mrežnoj primjeni provedeno je skraćivanje originalnog upitnika, uz manje modifikacije - u dogovoru s naručiteljem koji je odredio konačni sadržaj upitnika.

Upitnik ispituje rizična ponašanja učenika u širem psihosocijalnom kontekstu. Ispitani su sljedeći aspekti ponašanja i osobnih iskustava učenika:

1. Provođenje slobodnog vremena
2. Iskustva sa školom
3. Odnosi s vršnjacima
4. Samopoimanje (slika o sebi)
5. Zdravlje i psihosomatski simptomi
6. Ljubav i spolni odnosi
7. Korištenje sredstava ovisnosti
8. Korištenje računala/tableta i smartfona
9. Kockanje

2.3 POSTUPAK

Istraživanje je provedeno u veljači i ožujku 2016. godine u 15 srednjih škola u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Provedeno je uz odobrenje nadležnih županijskih tijela, uz pristanak škola i u suglasju s odredbama Etičkog kodeksa istraživanja s djecom (2003)² i Etičkog kodeksa Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu (2012)³. Jedna je škola odbila sudjelovati u istraživanju.

Primjena upitnika provedena je grupno na računalima u školama uz vodstvo školskih administratora i ispitivača iz Zavoda za javno zdravstvo DNŽ. Ispitivanje je bilo potpuno anonimno i dragovoljno. Sudionici-učenici su unaprijed upoznati sa:

- svrhom ispitivanja,
- dragovoljnosti sudjelovanja i zaštitom privatnosti,
- temama ispitivanja (opisom grupa pitanja u upitniku),
- postupkom primjene,
- povjerljivosti prikupljenih podataka,
- pravom na odustajanje od sudjelovanja u ispitivanju.

Od učenika je tražen pristanak na sudjelovanje s uputom da imaju pravo odustati od sudjelovanja kada to poželevu. Jedan je učenik odustao tijekom ispitivanja.

2.4 OBRADA PODATAKA I PRIKAZ REZULTATA

Odgovori učenika su se tijekom primjene upitnika automatski pohranjivali u bazu podataka. Za analizu rezultata korišten je 'IBM SPSS - Version 20' statistički paket. Rezultati su prikazani nizom poglavlja u skladu s ispitivanim tematskim područjima. Tablično su prikazani postotci odgovora učenika na pitanja/tvrdnje iz upitnika. Kao podloga za finije grupiranje varijabli poslužile su provedene faktorske analize (ovdje nisu prikazane) koje su omogućile uvid u strukturu ispitanih varijabli.

Za svaku je varijablu prikazan postotak odgovora u pojedinim kategorijama i to posebno za djevojke i za mladiće. Ovako je bilo potrebno postupiti zbog činjenice da djevojke i mladići vrlo često značajno različito interpretiraju svoju stvarnost i različito se ponašaju. Ovakav prikaz omogućuje usporedbu spolnih razlika u odgovorima koje su potkrijepljene hi^2 -testom statističke značajnosti. Uz svaki je koeficijent označeno jesu li razlike između ispitanih kategorija ispitanika statistički značajne⁴.

U poglavlju o korištenju sredstava ovisnosti prikazane su i razlike u odgovorima učenika različite dobi i različitih tipova škola (trogodišnje strukovne, četverogodišnje strukovne i gimnazije), kao i regionalne razlike koje obuhvaćaju grupirane škole u Dubrovniku, u dolini Neretve (Metković, Ploče, Opuzen) i na Korčuli (Korčula, Blato, Vela Luka).

Kao kontrolna varijabla formiran je Indeks korištenja sredstava ovisnosti (IKSO). IKSO je pokazatelj učestalosti korištenja najčešćih sredstava ovisnosti – pušenja cigareta/duhana, korištenja alkoholnih pića (pivo+vino+žestoka pića) i uživanja marihuane/hašiša. Ovaj je Indeks formiran jednostavnim zbrojem odgovora na pitanja o tome koliko često učenici koriste ta sredstava ovisnosti. Koeficijent pouzdanosti ovog Indeksa iznosi Cronbach alfa=,794.

U tekstu su uz pojedine kategorije odgovara navedeni koeficijenti korelacije konkretnih skupova varijabli s IKSO indeksom. Ove korelacije upućuju na povezanost ispitanih varijabli s korištenjem sredstava ovisnosti, odnosno na ponašanja koja su rizična za korištenje sredstava ovisnosti ili obrnuto, na ponašanja koja mogu biti preventivna za korištenje sredstava ovisnosti. Navedeni su Pearsonovi koeficijenti korelacije i oznake statističke značajnosti (p) za koje vrijede ista pravila kao i za gore navedene hi^2 koeficijente.

² <http://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2013/12/Eticki-kodeks-istrazivanja-s-djecom.pdf>

³ http://www.idi.hr/wp-content/uploads/2014/03/Eticki_kodeks_IDIZa.pdf

⁴ Interpretacija rezultata: Statistički su značajni svi koeficijenti (hi^2) uz koje je navedeno da je $p < ,05$. Ukoliko je $p > ,05$ navedeni koeficijenti nisu statistički značajni. U konkretnom slučaju $p > ,05$ kazuje da ne postoji statistički značajna razlika u procjenama djevojaka i mladića.

3 PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA

Provođenje slobodnog vremena, odnosno vremena provedenog izvan škole, kao i posljedice sudjelovanja u različitim vrstama aktivnosti, važno je za roditelje, prosvjetne radnike, socijalne službe, za javno zdravstvo, lokalnu zajednicu, političare, a najviše za same učenike. Brojna istraživanja kod nas i u svijetu pokazuju da se delinkventna ponašanja, korištenje sredstava ovisnosti i posebno alkohola, naglo povećavaju u adolescenciji i dosežu najviše razine u dobi od 17 do 20 godina⁵. U tom se sklopu istraživanja dokazuje da sudjelovanje u specifičnim oblicima provođenja vremena izvan škole može imati značajne razvojne posljedice. Okolnosti u kojima adolescent odrasta u velikoj mjeri određuju i ponašanje u slobodno vrijeme. Strukturirane i konstruktivne aktivnosti kojima učenik/adolescent može dodatno razvijati svoje talente i zadovoljavati svoje specifične osobne i socijalne interese (npr. umjetnost, sport, pomaganje drugima i sl.) mogu značajno doprinosti zdravom razvoju, dok s druge strane neki oblici nestrukturiranih aktivnosti koje se upražnjavaju izvan škole, u slobodno vrijeme, mogu biti jasni prediktori negativnih ishoda.

U ovom su istraživanju ispitane četiri kategorije najčešćih oblika provođenja slobodnog vremena mladih. U tablicama su prikazani postotci odgovora u pojedinim kategorijama procjene, kao i statističke značajnosti odgovora djevojaka i mladića.

3.1 IZLASCI S DRUŠTVOM

Uz izlaske s prijateljima i nekonvencionalno druženje vezuju se najljepša iskustva mladosti. Ovi izlasci međutim, mogu biti povezani i s rizicima poput veće izloženosti korištenju alkohola, drugih sredstava ovisnosti i ostalim rizičnim ponašanjima.

Svi navedeni oblici ponašanja prikazani u donjim tablicama statistički su značajno povezani s korištenjem uobičajenih sredstava ovisnosti (duhan, alkohol, marihuana/hašiš). Korelacija ukupnih procjena navedenih oblika ponašanja s IKSO koeficijentom iznosi $r=,588$; $p<,001$, što upućuje da se radi o ponašanjima koja su često povezana s korištenjem najčešće korištenih sredstava ovisnosti.

Večernji izlazak mi završava u jutarnjim satima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	30,3%	31,5%	21,2%	16,9%
muški	28,8%	29,0%	24,7%	17,4%
$hi^2(3)=2,06$; $p=,560$				

Vrijeme provodim u klubovima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	26,0%	44,1%	23,1%	6,8%
muški	28,6%	43,4%	21,5%	6,5%
$hi^2(3)=,958$; $p=,811$				

Radnim danom izlazim navečer				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	20,2%	56,1%	17,1%	6,6%
muški	22,9%	49,7%	18,9%	8,5%
$hi^2(3)=4,33$; $p=,228$				

Odlazim na tulumе				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	6,6%	37,3%	40,6%	15,5%
muški	9,1%	34,3%	37,3%	19,3%
$hi^2(3)=5,34$; $p=,149$				

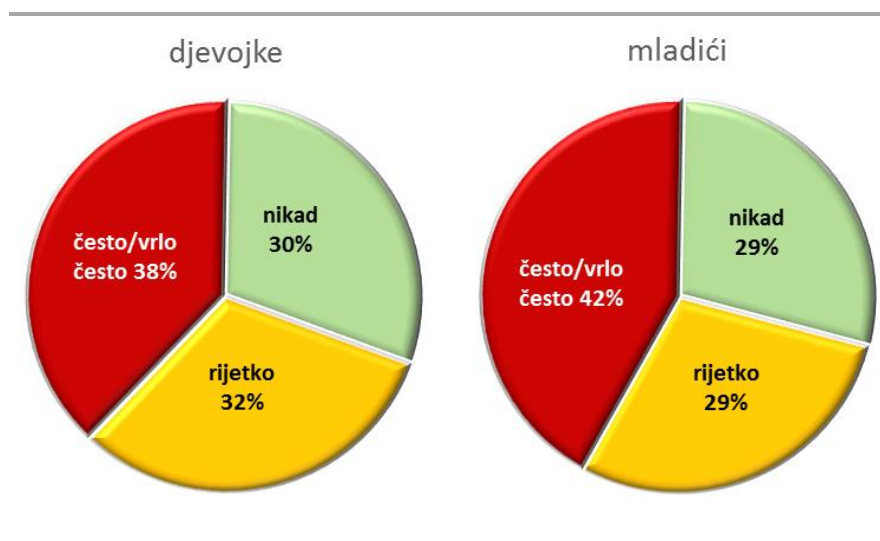
Vrijeme provodim u kafiću				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	10,1%	38,4%	36,7%	14,8%
muški	17,0%	41,8%	30,4%	10,8%
$hi^2(3)=15,44$; $p=,001$				

Izlazim s dečkom/curom				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	24,9%	26,2%	26,0%	22,9%
muški	26,6%	28,0%	30,6%	14,8%
$hi^2(3)=10,89$; $p=,012$				

⁵ Fawcett, L. M. (2007). *School's Out: Adolescent Leisure Time Activities, Influences and Consequences*. Preuzeto sa <http://ro.ecu.edu.au/theses/31>

Razlike u izlascima između djevojaka i mladića uglavnom nisu statistički značajne, osim što djevojke značajno više vremena provode u kafićima i značajno češće izlaze sa svojim mladićima.

Večernji izlazak mi završava u jutarnjim satima

3.2 STRUKTURIRANO SLOBODNO VRIJEME

Ovdje navedeni oblici ponašanja uglavnom imaju negativne korelaciju s IKSO indeksom ($r=-,14$; $p<,001$), što znači da mladi koji češće upražnjavaju dolje navedena ponašanja nešto manje konzumiraju sredstva ovisnosti.

Čitam knjige (beletristiku)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	14,4%	47,0%	30,3%	8,2%
muški	33,9%	49,1%	14,4%	2,6%
$hi^2(3)=80,3$; $p<,001$				

Vrijeme provodim u učenju				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	5,6%	46,8%	40,2%	7,4%
muški	17,4%	56,6%	23,9%	2,0%
$hi^2(3)=69,73$; $p<,001$				

Čitam časopise za mlade				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	23,7%	54,8%	17,7%	3,7%
muški	53,5%	41,8%	4,1%	0,6%
$hi^2(3)=117,96$; $p<,001$				

Oblavljam kućne poslove				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,9%	20,8%	48,9%	28,5%
muški	7,9%	38,5%	42,8%	10,8%
$hi^2(3)=85,25$; $p<,001$				

Posjećujem kulturna događanja (izložbe, kazalište, kino i slično)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	15,1%	65,2%	17,7%	2,1%
muški	22,7%	58,2%	14,8%	4,3%
$hi^2(3)=14,52$; $p=,002$				

Bavim se društveno korisnim radom (u nekim udrugama i sl.)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	40,0%	49,9%	7,6%	2,5%
muški	34,3%	49,1%	13,0%	3,7%
$hi^2(3)=10,08$; $p=,018$				

Sviram neki instrument				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	72,4%	16,7%	4,7%	6,2%
muški	68,6%	15,0%	6,9%	9,5%
$hi^2(3)=6,37$; $p=,095$				

U školi sudjelujem u slobodnim aktivnostima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	40,4%	40,8%	15,5%	3,3%
muški	36,9%	46,2%	13,0%	3,9%
$hi^2(3)=3,69$; $p=,297$				

Spolne razlike u gore navedenim oblicima provođenja slobodnog vremena pokazuju da djevojke statistički značajno više od mladića čitaju knjige i časopise za mlade, vrijeme provode u učenju, obavljaju kućne poslove, nešto više posjećuju kulturna događanja, ali se manje bave društveno korisnim radom.

3.3 GLEDANJE TELEVIZIJE, INTERNET, DOSADA

Surfam po Internetu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski		2,9%	27,2%	69,9%
muški	1,2%	4,7%	35,3%	58,8%
hi ² (3)=17,71; p=,001				

Gledam TV i video				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	0,6%	17,1%	40,6%	41,6%
muški	1,4%	15,4%	43,8%	39,4%
hi ² (3)=2,88; p=,411				

Uglavnom se dosađujem				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	16,3%	48,5%	27,2%	8,0%
muški	20,9%	51,9%	20,3%	6,9%
hi ² (3)=8,75; p=,033				

Djevojke značajno više pretražuju internet od i više se dosađuju od mladića. Televiziju gledaju podjednako (često ili vrlo često više od 80%).

3.4 NESTRUKTURIRANO DRUŽENJE

Družim se s prijateljima na cesti, u kvartu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,1%	9,9%	43,1%	44,9%
muški	2,0%	11,6%	40,8%	45,6%
hi ² (3)=0,97; p=,808				

Družim se s rodbinom (roditeljima, braćom, sestrama)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,0%	8,9%	44,3%	45,8%
muški	1,0%	13,2%	48,7%	37,1%
hi ² (3)=9,55; p=,023				

Gledanje televizijskog programa, pretraživanje interneta i dosađivanje, kao i nestrukturirano druženje s prijateljima i rodbinom nisu značajno povezani s korištenjem sredstava ovisnosti.

4 JA I MOJA ŠKOLA – ISKUSTVA UČENIKA SA ŠKOLOM

4.1 ZADOVOLJSTVO ŠKOLOM – PRIVRŽENOST ŠKOLI

Učenici koji dobivaju kvalitetnu podršku od svojih nastavnika ostvaruju pozitivni emocionalni odnos sa školom. Pozitivan odnos sa školom istovremeno ima šire implikacije za opće zadovoljstvo životnim okolnostima učenika. Privrženosti školi pokazuje se važnim čimbenikom prevencije rizičnih ponašanja učenika. Korelacija dolje navedenih varijabli s IKSO indeksom iznosi $r=-,201$; $p<,001$, statistički je značajna i upućuje na važnost pozitivnih školskih iskustava za prevenciju rizičnih ponašanja mladih.

Moji nastavnici potiču kreativnost učenika				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	21,0%	49,7%	25,4%	3,9%
muški	22,7%	42,4%	28,4%	6,5%
$hi^2(3)=7,09$; $p=,069$				

Zadovoljan sam svojim nastavnicima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	4,1%	40,8%	49,5%	5,6%
muški	7,7%	39,4%	44,6%	8,3%
$hi^2(3)=9,31$; $p=,022$				

Nastavnici su zainteresirani za predmet koji predaju				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	5,8%	30,1%	50,7%	13,4%
muški	7,1%	32,3%	44,8%	15,8%
$hi^2(3)=3,79$; $p=,285$				

Škola me potiče na razmišljanje i stvaranje novih ideja				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	16,5%	50,7%	25,8%	7,0%
muški	19,3%	46,7%	29,0%	5,1%
$hi^2(3)=4,34$; $p=,227$				

Nastavnici me poštuju i pažljivi su prema meni				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	5,4%	27,4%	56,1%	11,1%
muški	10,3%	34,7%	45,2%	9,7%
$hi^2(3)=18,00$; $p<,001$				

Nastavnici uvažavaju mišljenje i ideje učenika				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	7,6%	42,1%	43,7%	6,6%
muški	12,8%	41,8%	38,1%	7,3%
$hi^2(3)=8,38$; $p=,039$				

Ostvarujem dobru komunikaciju s nastavnicima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,9%	23,1%	59,8%	13,2%
muški	7,7%	24,1%	53,5%	14,6%
$hi^2(3)=8,17$; $p=,043$				

Volim ići u ovu školu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	19,8%	25,6%	36,9%	17,7%
muški	17,4%	29,4%	34,1%	19,1%
$hi^2(3)=2,83$; $p=,419$				

Utvrđene su neke značajne spolne razlike u zadovoljstvu školom. U prosjeku više djevojaka nego mladića ističe da ostvaruju dobru komunikaciju s nastavnicima, zadovoljnije su svojim nastavnicima i više njih smatra da ih nastavnici poštuju i da su pažljivi prema njima.

4.2 PREDANOST IZVRŠAVANJU ŠKOLSKIH OBEVEZA

Učenici koji iskazuju odgovornost i predanost izvršavanju školskih obveza, koji redovito uče i trude se biti što bolji učenici, koji dobro organiziraju vrijeme i planiraju svoje učenje - iskazuju značajno manje sklonosti korištenju sredstava ovisnosti, manje puše, manje konzumiraju alkoholna pića i marihuanu. Prosječna korelacija dolje navedenih varijabli s IKSO indeksom iznosi $r=-,353$; $p<,001$, statistički je značajna i upućuje na činjenicu da su povećani angažman i posvećenost učenju snažni mehanizmi prevencije rizičnih ponašanja mladih.

Redovito učim

Uvijek nađem vremena za učenje

	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	6,0%	40,6%	40,6%	12,8%
muški	16,4%	49,9%	27,6%	6,1%

$hi^2(3)=52,24; p<,001$

Redovito pišem domaće zadaće				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	11,8%	35,7%	35,9%	16,7%
muški	27,6%	36,9%	27,6%	7,9%

$hi^2(3)=51,86; p<,001$

Kada nam je najavljen usmeni ili pismeni ispit, planiram kada ću i koliko učiti				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	11,1%	28,0%	46,0%	14,8%
muški	16,2%	42,0%	32,3%	9,5%

$hi^2(3)=35,65; p<,001$

	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	4,9%	36,9%	43,7%	14,4%
muški	13,4%	40,0%	39,4%	7,3%

$hi^2(3)=32,10; p<,001$

Trudim se biti što bolji učenik				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,1%	14,0%	50,5%	32,4%
muški	8,5%	26,2%	43,2%	22,1%

$hi^2(3)=42,51; p<,001$

Spolne razlike u predanosti izvršavanju školskih obveza jednoznačno pokazuju da su djevojke savjesnije, redovitije uče i pišu domaće zadaće, bolje planiraju i organiziraju svoje vrijeme za učenje i više se trude biti dobre učenice.

4.3 STRAH OD NEUSPJEHA I OCJENJIVANJA

Strah od neuspjeha, ispitivanja i ocjenjivanja je proširen u populaciji srednjoškolaca. Često doživljavanje straha ugrožavajuće je za mentalno zdravlje i dobrobit učenika te značajno srozava opće zadovoljstvo i kvalitetu života mladih.

Bojim se neuspjeha u školi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	13,6%	35,3%	37,7%	13,4%
muški	26,4%	42,4%	22,1%	9,1%

$hi^2(3)=47,03; p<,001$

Loše me ocjene obeshrabruju za daljnje učenje				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	26,2%	44,5%	21,2%	8,0%
muški	40,8%	40,8%	13,2%	5,3%

$hi^2(3)=28,37; p<,001$

Nastavnici u meni izazivaju strah				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	45,2%	42,1%	9,1%	3,7%
muški	64,3%	27,4%	5,1%	3,2%

$hi^2(3)=37,25; p=,022$

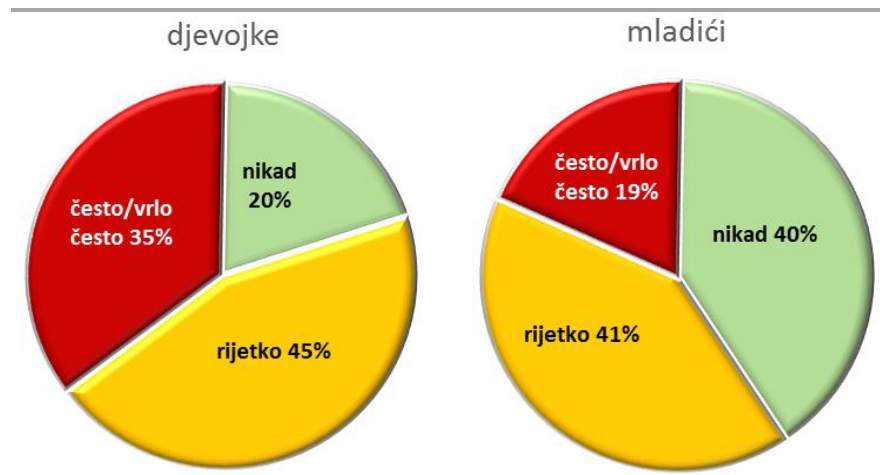
Jako me pogađa kada dobijem lošu ocjenu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	19,0%	49,9%	24,5%	6,6%
muški	31,8%	43,8%	19,3%	5,1%

$hi^2(3)=21,93; p<,001$

Bojim se ispitivanja				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	19,8%	44,7%	22,9%	12,6%
muški	40,4%	41,0%	14,6%	4,1%

$hi^2(3)=65,50; p<,001$

Bojim se ispitivanja

Strahovi vezani uz školu i školska iskustva su u prosjeku značajno češći kod djevojaka nego kod mladića. Djevojke se češće nego mladići boje neuspjeha u školi, više se boje nastavnika, ispitivanja, loše ocjene ih više obeshrabruju nego mladiće.

4.4 OSJEĆAJ NEKOMPETENTNOSTI ZA ŠKOLU

Sumnja u vlastite sposobnosti i izražen osjećaj nekompetentnosti izrazito negativno utječu na motivaciju pojedinca i vode neuspjehu, stoga se ovaj osjećaj nekompetentnosti za školu, kao specifičan aspekt samopojimanja, također može smatrati rizičnim čimbenikom za mentalno zdravlje i uspješnu prilagodbu učenika.

Školski program je prezahtjevan za mene				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	35,3%	46,2%	15,1%	3,5%
muški	50,5%	38,7%	7,7%	3,0%
hi ² (3)=28,21; p<,001				

Školske obveze su za mene preteške				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	22,7%	50,5%	22,9%	3,9%
muški	38,9%	48,5%	9,7%	2,8%
hi ² (3)=48,00; p<,001				

Mislim da nisam dovoljno sposoban za ovu školu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	63,3%	24,9%	8,2%	3,5%
muški	76,5%	15,4%	4,9%	3,2%
hi ² (3)=21,41; p<,773				

Imam problema s razumijevanjem gradiva				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	16,5%	67,6%	14,0%	1,9%
muški	29,0%	55,8%	11,6%	3,7%
hi ² (3)=26,36; p<,001				

Iako su u prosjeku savjesnije učenice i imaju u prosjeku bolje ocjene u školi, djevojke uz strahove vezane uz nastavnike, ispitivanje i ocjenjivanje imaju i izraženiji osjećaj nekompetentnosti za školu od mladića.

5 JA I MOJI VRŠNJACI - ODNOSI S VRŠNJACIMA

Odnosi s vršnjacima u velikoj mjeri određuju stavove, vrijednosti i ponašanje adolescenata. Vrijednosti i mišljenje vršnjačke grupe postaju značajni modeli i usmjeravaju ponašanje mladih.

5.1 PRIJATELJSKI ODNOSI

Sposobnost izgradnje kvalitetnih odnosa s drugim ljudima važna je za dobro funkcioniranje i opću dobrobit svih ljudi. Prijateljski odnosi koji omogućuju osjećaj bliskosti i pripadnosti, povjeravanje i zajedničko preispitivanje sebe i drugih ljudi, dijeljenje osobnih problema i emocija s prijateljima, važni su za sazrijevanje i za mentalno zdravlje adolescenata. Prikupljeni rezultati upućuju na značajne razlike u ostvarivanju prijateljskih između djevojaka i mladića, pri čemu su djevojke značajno uspješnije od mladića.

Otvoreno o svemu pričam sa svojim vršnjacima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	6,0%	20,2%	50,7%	23,1%
muški	4,5%	27,4%	46,0%	22,1%
hi ² (3)=7,58; p=,056				

Osjećam bliskost i pripadnost svojim vršnjacima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	8,5%	14,4%	54,6%	22,5%
muški	7,3%	20,9%	53,5%	18,3%
hi ² (3)=8,37; p=,039				

Prijatelji mi daju potrebnu podršku i utjehu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,3%	7,4%	39,2%	51,1%
muški	5,1%	21,3%	51,5%	22,1%
hi ² (3)=102,50; p<,001				

Kada imam problema mogu se obratiti svom prijatelju				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,0%	4,1%	28,7%	66,2%
muški	3,4%	14,6%	43,6%	38,3%
hi ² (3)=86,36; p<,001				

5.2 AGRESIVNOST, DELINKVENTNO PONAŠANJE

Iskazivanje agresivnosti izrazito je rizično za dobrobit samog pojedinca, ali i za njegovu socijalnu okolinu. Ovakvo ponašanje značajno je povezano s korištenjem sredstava ovisnosti i kod mladića i kod djevojaka (r=,404).

Vrijeđam ljude, govorim im da su glupi i sl.				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	55,7%	34,8%	5,6%	3,9%
muški	43,4%	39,6%	11,4%	5,7%
hi ² (3)=20,13; p<,001				

Namjerno uništavam stvari				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	86,6%	10,7%	2,3%	0,4%
muški	70,4%	24,1%	4,3%	1,2%
hi ² (3)=38,26; p<,001				

Psujem i derem se na javnom mjestu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	55,3%	31,3%	8,0%	5,4%
muški	43,8%	37,7%	11,6%	6,9%
hi ² (3)=13,38; p=,004				

Ljudi s kojima se družim su agresivni				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	66,2%	27,6%	4,3%	1,9%
muški	45,0%	42,0%	9,5%	3,4%
hi ² (3)=46,18; p<,001				

Mladići se značajno češće ponašaju agresivno od djevojaka.

5.3 ZLOSTAVLJANJE U ŠKOLI (BULLYING)

Istraživanja pokazuju da djeca koja su u školi zlostavljana od svojih vršnjaka češće doživljavaju osjećaje straha, tjeskobe, osamljenosti i depresivnosti, kao i probleme sa spavanjem i prehranom. Ovo sve dovodi do gubitka interesa za aktivnosti u kojima su obično uživali te može voditi trajnim psihološkim problemima.

Drugi učenici su me vrijeđali, ponižavali u školi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	70,3%	23,5%	4,5%	1,6%
muški	68,0%	26,0%	4,1%	2,0%
hi ² (3)=1,12; p=,022				

U školi su mi pridavali podrugljive nadimke				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	75,9%	19,2%	3,1%	1,9%
muški	68,4%	24,3%	5,7%	1,6%
hi ² (3)=8,71; p=,033				

U školi su mi se rugali				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	73,6%	20,4%	4,3%	1,6%
muški	67,7%	28,6%	2,4%	1,2%
hi ² (3)=10,79; p=,013				

Netko me je fizički napao u školi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	95,7%	3,1%	0,8%	0,4%
muški	85,0%	12,8%	1,2%	1,0%
hi ² (3)=33,45; p<,001				

Drugi učenici su me fizički maltretirali (gurkali, tukli i sl.)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	88,0%	9,7%	1,4%	0,8%
muški	80,5%	16,0%	2,6%	0,8%
hi ² (3)=10,96; p=,012				

U školi su mi neki učenici prijetili da će me istući				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	94,0%	4,1%	1,0%	0,8%
muški	84,8%	11,4%	2,0%	1,8%
hi ² (3)=22,23; p<,001				

Ispitani oblici zlostavljanja, socijalnog i fizičkog, relativno su rijetko zastupljeni kod srednjoškolaca u Županiji i značajno su češći kod mladića nego kod djevojaka. Djevojke koje iskazuju da su žrtve 'bullyinga', nešto češće iskazuju sklonost korištenju sredstava ovisnosti ($r=,235$) od mladića sa sličnim iskustvima ($r=,087$).

Djevojke koje su žrtve 'bullyinga' u ispitivanom uzorku same iskazuju povećanu agresivnost ($r=,359$), dok mladići žrtve 'bullyinga' iskazuju izraženiji generalizirani strah od negativne evaluacije ($r=,363$).

5.4 POTREBA ZA DOKAZIVANJEM

Potreba za dokazivanjem pred vršnjacima 'normalna' je pojava u adolescenciji i eventualno može postati ugrožavajuća u svojim ekstremnim oblicima. Nije značajno povezana s korištenjem sredstava ovisnosti.

Bitno mi je dokazati se pred vršnjacima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	31,8%	48,0%	17,7%	2,5%
muški	27,6%	50,1%	18,3%	4,1%
hi ² (3)=3,55; p=,314				

Važno mi je kada me zapaze u društvu u kojem se krećem				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	36,7%	40,2%	19,4%	3,7%
muški	39,1%	37,5%	19,1%	4,3%
hi ² (3)=1,04; p=,793				

5.5 IZLOŽENOST KORIŠTENJU ALKOHOLA I DROGA

Izloženost korištenju alkohola i droga od svih je čimbenika najviše povezana s korištenjem sredstava ovisnosti i kod mladića i kod djevojaka ($r=,651$).

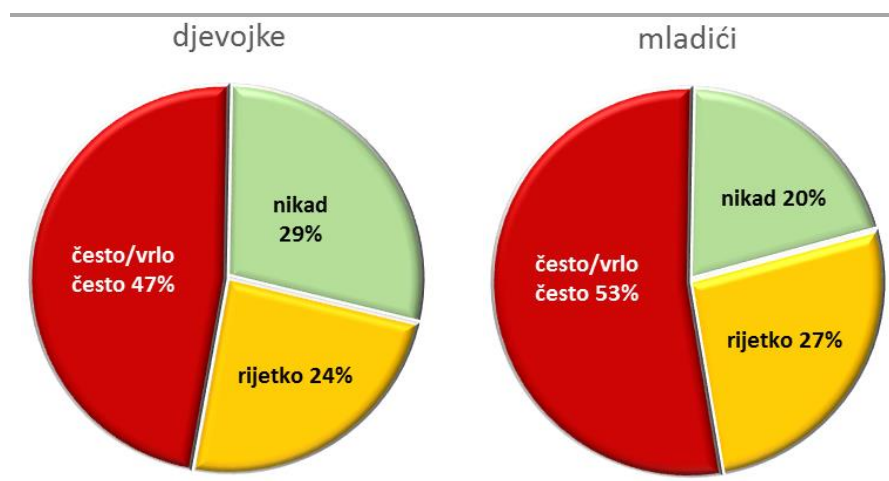
Događalo se da mi je netko pokušao prodati marihuanu ili neku drugu drogu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	73,2%	16,1%	8,0%	2,7%
muški	61,3%	23,3%	9,3%	6,1%
$hi^2(3)=18,60; p<,001$				

U mom je društvu normalno da se pije pivo ili neko drugo alkoholno piće				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	19,0%	28,2%	29,1%	23,7%
muški	15,2%	25,4%	29,8%	29,6%
$hi^2(3)=6,02; p=,111$				

Izlazim na mjesta gdje se okupljaju ljudi koji koriste droge				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	71,1%	19,2%	7,6%	2,1%
muški	68,0%	20,5%	7,9%	3,7%
$hi^2(3)=2,75; p=,432$				

Kad svi piju pijem i ja				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	28,5%	24,1%	26,8%	20,6%
muški	20,5%	26,6%	25,8%	27,2%
$hi^2(3)=11,43; p=,010$				

Kad svi piju, pijem i ja

6 JA SAM SA SOBOM - SAMOPOIMANJE MLADIH

Jedan od osnovnih odgojnih ciljeva je razvoj zdrave i dobro prilagođene ličnosti koja uspješno ostvaruje svoje pune pozitivne potencijale. Način na koji mlada osoba doživljava i interpretira sebe, određuje kvalitetu njenog/njegovog života. Visoko samopoštovanje, samoprihvatanje i pozitivno samovrednovanje temelji su mentalnog zdravlja, zadovoljstva životom, optimizma, visoke motivacije za postignućima, hrabrosti i kreativnosti.

U donjim su tablicama prikazani odgovori učenika na tvrdnje koje se odnose na njihovo samopoimanje, na dominantne stavove o sebi i emocije koje doživljavaju u vezi sa samim sobom.

S ciljem zaštite mentalnog zdravlja mladih važno je obratiti pozornost na dio populacije srednjoškolaca koji iskazuju nisku razinu zadovoljstva životom, nisku razinu optimizma, autonomije, odgovornosti i ustrajnosti, a visoku razinu, doživljavanja osjećaja osamljenosti i egzistencijalne krize, straha od negativne evaluacije i simptoma depresivnosti. U tablicama su posebno označeni (podebljani) postotci učenika u tim kategorijama.

6.1 ZADOVOLJSTVO ŽIVOTOM

Mjera općeg zadovoljstva životom ukazuje na način kako osoba vrednuje svoj život i kako se općenito osjeća. Ona je važan pokazatelj dobrobiti osobe te posredno odražava dominantna raspoloženja osobe, kvalitetu njenih odnosa s drugima, koliko osoba ostvaruje svoje ciljeve, kako općenito vidi sebe.

Sretan sam i zadovoljan svojim životom				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,1%	11,7%	45,5%	40,7%
muški	1,4%	9,1%	38,9%	50,6%
hi ² (3)=9,95; p=,019				

Ja se općenito dobro osjećam				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,3%	14,2%	50,6%	32,9%
muški	2,8%	8,7%	49,2%	39,3%
hi ² (3)=9,62; p=,022				

Moj život ima smisao i cilj				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,3%	13,4%	40,5%	42,8%
muški	4,5%	10,9%	40,5%	44,1%
hi ² (3)=2,16; p=,541				

Život mi donosi puno zadovoljstva				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,9%	15,8%	56,6%	25,7%
muški	0,8%	15,6%	51,8%	31,8%
hi ² (3)=6,17; p=,104				

Velika većina učenika iskazuje da se često i vrlo često osjećaju sretni i zadovoljni svojim životom, da se općenito dobro osjećaju, da njihov život ima smisao i cilj te da im donosi puno zadovoljstva. Posebnu bi pozornost međutim valjalo usmjeriti pojedincima/grupama koji se nikada ili se samo rijetko tako osjećaju.

6.2 OPTIMIZAM

Optimizam je oblik pozitivnog razmišljanja o budućnosti, o događanjima i ishodima koji će se tek dogoditi. Ova percepcija vlastite budućnosti može snažno određivati očekivanja, emocije i ponašanje pojedinaca.

Očekujem da ću u budućnosti uspjeti u onome što mi je najvažnije				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,4%	8,9%	42,7%	47,0%
muški	1,2%	9,9%	42,0%	46,9%
hi ² (3)=,42; p=,936				

Uvijek sam optimist kada mislim o svojoj budućnosti				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	4,9%	21,4%	44,3%	29,4%
muški	3,7%	17,2%	44,2%	34,9%
hi ² (3)=5,59; p=,133				

U budućnost gledam s nadom i entuzijazmom				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,7%	16,9%	47,6%	31,8%
muški	3,4%	16,2%	45,8%	34,5%
hi ² (3)=,84; p=,842				

Optimistično viđenje vlastite budućnosti karakteristično je za većinu srednjoškolaca, pri čemu ne postoje značajne razlike između djevojaka i mladića. Određenu suzdržanost ipak iskazuje 26,3% djevojaka i 20,9% mladića koji nikad ili samo rijetko optimistično misle o svojoj budućnosti, a približno jedna petina (nešto manje od 20%) mladih nikada ili samo rijetko u budućnost gledaju s nadom i optimizmom.

6.3 AUTONOMIJA I SNAGA LIČNOSTI

U donjim su tablicama prikazana obilježja dobro funkcionirajuće mlade osobe koja iskazuje osobnu autonomiju, sposobnost dobrog prilagođavanja drugim ljudima, asertivnost, sposobnost brzog oporavka od neugodnih iskustava, kao i osobnu kompetentnost - sposobnost uspješnog rješavanja problema.

Sam odlučujem kako ću se ponašati				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,9%	8,0%	43,8%	45,3%
muški	3,0%	8,7%	45,5%	42,7%
hi ² (3)=0,681; p=,878				

Sposoban sam rješavati probleme podjednako uspješno kao i većina drugih ljudi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,3%	13,4%	40,5%	42,8%
muški	4,5%	10,9%	40,5%	44,1%
hi ² (3)=0,425; p=,935				

Kada me netko ugrozi odlučno branim svoje stavove				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,9%	12,8%	42,8%	42,6%
muški	2,0%	9,7%	48,0%	40,3%
hi ² (3)=3,82; p=,282				

Mogu se prilagoditi raznim vrstama ljudi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,5%	14,4%	47,7%	34,4%
muški	2,0%	16,0%	51,2%	30,8%
hi ² (3)=3,91; p=,272				

Brzo se mogu oporaviti od neugodnih iskustava				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	6,8%	34,8%	44,0%	14,4%
muški	7,5%	21,5%	49,0%	22,1%
hi ² (3)=24,82; p<,001				

Između ispitanih osobina ne postoje značajne spolne razlike, osim u sposobnosti brzog oporavka od neugodnih iskustava koja je karakterističnija za mladiće nego za djevojke.

6.4 SAVJESNOST I USTRAJNOST

Savjesnost je osobina ličnosti koju karakterizirana urednost, točnost, dobra organiziranost i pouzdanost. Savjesnost uključuje težnju da se zadatci izvršavaju dobro i na vrijeme. Savjesni ljudi su dobro organizirani, ustrajni i učinkovitiji.

Ustrajan sam, ne odustajem lako				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	3,1%	16,5%	44,9%	35,5%
muški	3,0%	11,6%	45,2%	40,2%
hi ² (3)=5,68; p=,128				

Uredan sam i točan				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	4,5%	21,6%	46,0%	27,8%
muški	6,1%	23,5%	47,1%	23,3%
hi ² (3)=3,49; p=,322				

Ja sam dobro organizirana i praktična osoba				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	6,0%	25,2%	51,1%	17,7%
muški	5,5%	23,1%	49,3%	22,1%
hi ² (3)=3,04; p=,385				

Obveze ili zadatke radije odmah izvršim, nego da o njima mislim				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	11,8%	44,3%	31,1%	12,8%
muški	14,6%	44,0%	30,6%	10,8%
hi ² (3)=2,39; p=,495				

Iz odgovora učenika zamjetan je relativno visok postotak učenika koji sebe nikad ili rijetko procjenjuju dobro organiziranom i praktičnom osobom (oko 30%) i još veći postotak učenika koji iskazuju da nikad ili samo rijetko radije odmah izvršavaju obveze ili zadatke, nego da njima misle (oko 55%).

6.5 OTVORENOST ZA ISKUSTVA

Otvorenost za iskustva je obilježje znatizeljnih osoba, otvorenih za različite emocije, spremnih za stjecanje različitih iskustava i isprobavanje novih stvari. Ove su osobe često kreativnije i svjesnije svojih emocija od zatvorenih ljudi. Spremniji su preuzimati rizike, te su stoga, osobito u periodu djetinjstva i adolescencije, u određenoj opasnosti od prihvaćanja dobno neprimjerenih izazova.

Volim raditi nove i čudne stvari				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	1,6%	17,1%	42,3%	39,0%
muški	3,0%	21,9%	45,2%	29,8%
hi ² (3)=11,35; p=,010				

Uživam u novim i neobičnim situacijama				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	2,7%	14,0%	47,0%	36,3%
muški	3,4%	17,4%	51,1%	28,0%
hi ² (3)=8,37; p=,039				

Približno 82% djevojaka i 77% mladića iskazuju da često i vrlo često vole raditi nove i čudne stvari te da uživaju u novim i neobičnim situacijama. Djevojke su statistički značajno otvorenije i više uživaju u novim i neobičnim situacijama od mladića.

6.6 OSAMLJENOST I EGZISTENCIJALNA KRIZA

Egzistencijalna osamljenost upućuje na osobni osjećaj izolacije i napuštenosti koji ne mora značiti i stvarni nedostatak socijalnih veza. Radi se o subjektivnom iskustvu samoće koji može varirati od situacijskih kriza do trajnog osjećaja ispraznosti i besmisla.

Osjećam da ne pripadam svijetu u kojemu živim				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	43,8%	35,0%	14,2%	7,0%
muški	50,8%	26,3%	13,2%	9,7%
hi ² (3)=10,89; p=,012				

Život je uglavnom jako dosadan				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	29,6%	53,1%	12,1%	5,1%
muški	39,7%	45,7%	11,1%	3,4%
hi ² (3)=11,67; p=,009				

Nemam nikoga kome bih se mogao obratiti				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	74,1%	21,0%	3,5%	1,4%
muški	62,8%	29,4%	5,5%	2,4%
hi ² (3)=14,74; p=,002				

Pomišljao sam na samoubojstvo				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	75,1%	16,9%	4,3%	3,7%
muški	81,2%	12,8%	3,8%	2,2%
hi ² (3)=5,91; p=,116				

Mladići češće od djevojaka osjećaju da ne pripadaju svijetu u kojemu žive (22,9%, djevojke 21,2% - 'često' i 'vrlo često') te ističu da nemaju nikoga kome bi se mogli obratiti (7,9%, djevojke 4,9%). Da je život uglavnom jako dosadan češće misle djevojke (17,2%) nego mladići (14,5%).

Na samoubojstvo su podjednako često pomišljale i djevojke i mladići. U populaciji je, prema ovim podacima, 16,9% djevojaka i 12,8% mladića pomišljalo je na samoubojstvo u rijetkim prilikama, dok 8% djevojaka i 6% mladića iskazuje da su često ili vrlo često imali suicidalne ideje.

6.7 STRAH OD NEGATIVNE EVALUACIJE

Strah od negativne evaluacije je specifična osobina ličnosti povezana s anksioznim očekivanjem osobe da će biti negativno vrednovana od drugih ljudi. Kako je osobi važno socijalno prihvaćanje, ona nastoji izbjegavati situacije u kojima sluti da bi mogla biti vrednovana od drugih ljudi.

Ova osobina inhibira slobodno komuniciranje s ljudima i zapreka je slobodnoj i kreativnoj ekspresiji i realizaciji stvarnih inherentnih potencijala osobe.

Bojim se da ću reći ili učiniti pogrešne stvari				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	14,4%	37,2%	37,2%	11,1%
muški	23,7%	48,2%	21,9%	6,3%
hi ² (3)=44,17; p<,001				

Strah me je da me drugi ljudi neće prihvatiti				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	32,1%	42,0%	17,7%	8,2%
muški	44,1%	38,7%	13,0%	4,3%
hi ² (3)=19,79; p<,001				

Bojim se da će drugi ljudi zamijetiti moje nedostatke				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	30,7%	46,5%	17,1%	5,8%
muški	41,1%	45,3%	11,7%	1,8%
hi ² (3)=22,42; p<,001				

6.8 SIMPTOMI DEPRESIVNOSTI

Simptomi depresivnosti manifestni su pokazatelji ugroženog mentalnog zdravlja. Često se manifestiraju kao osjećaji tuge, ispraznosti i bespomoćnosti, ali i iritabilnosti, frustracije i bijesa. Karakterizira ih gubitak interesa za normalne aktivnosti, za druženje, učenje, hobije ili sport.

Osjećam se umorno i iscrpljeno				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	5,6%	38,5%	42,4%	13,6%
muški	12,8%	56,7%	25,1%	5,5%
hi ² (3)=69,59; p<,001				

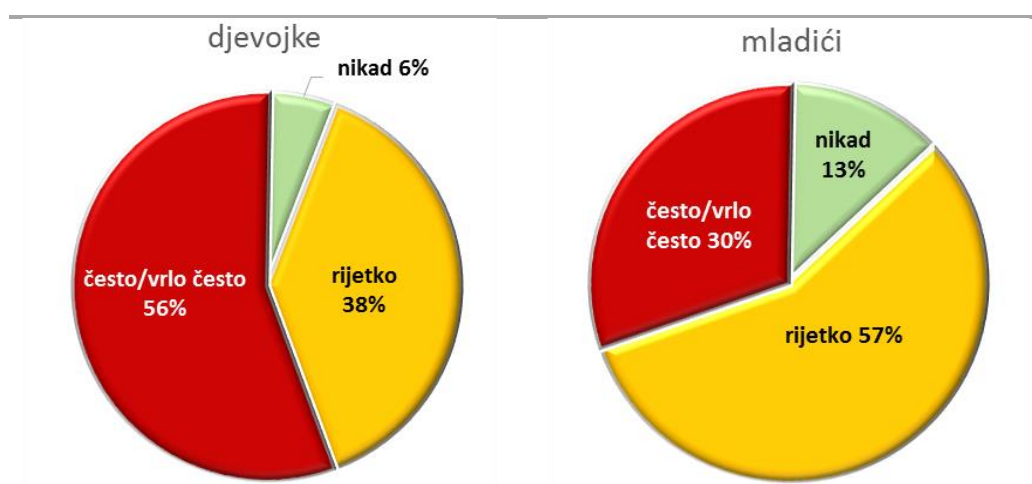
Osjećam se tromo i usporeno				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	20,2%	50,0%	23,3%	6,6%
muški	40,5%	45,5%	11,3%	2,6%
hi ² (3)=62,79; p<,001				

Nervozan sam i tjeskoban				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	16,7%	49,2%	25,5%	8,6%
muški	32,4%	49,0%	14,6%	4,0%
hi ² (3)=47,46; p<,001				

Utučen sam i žalostan				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	31,3%	53,7%	11,3%	3,7%
muški	50,0%	43,1%	4,5%	2,4%
hi ² (3)=42,76; p<,001				

Ispitani simptomi depresivnosti upućuju na statistički značajne spolne razlike u osjećanju umora, iscrpljenosti, tromosti, usporenosti, nervoze i tjeskobe, kao i utučenosti i žalosti. Djevojke iskazuju značajno više takvih osjećaja. Često i vrlo često umor i iscrpljenost osjeća 56% djevojka i 30,6% mladića, nervozu i tjeskobu 34,1% djevojaka i 18,6% mladića, a utučenost i žalost često i vrlo često osjeća 15% djevojaka i 6,9% mladića.

Osjećam se umorno i iscrpljeno

7 JA I MOJE ZDRAVLJE – ZDRAVLJE I PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI

Općenita percepcija vlastitoga zdravlja prema podacima prikazanim u donjoj tablici upućuje na značajne razlike između djevojaka i mladića, pri čemu značajno manje djevojaka opisuje svoje zdravlje 'izvrsnim'.

Ukupno gledajući, kako bi procijenio svoje zdravlje, svoje opće zdravstveno stanje?						
	vrlo loše	loše	dobro	vrlo dobro	izvrsno	N ukupno
ženski	0,6%	4,3%	23,0%	49,4%	22,6%	486
muški	0,4%	1,6%	13,4%	42,5%	42,1%	494
hi ² (4)=50,06; p<,001						

Koliko često doživljavaš dolje navedena stanja?

Tjelesni osjećaji opisani u donjim tablicama u literaturi se koriste kao opisi psihosomatskih simptoma.

Sklon sam prehladama (začepljen nos, grlobolja)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	14,4%	48,4%	28,8%	8,4%
muški	30,4%	49,6%	15,2%	4,9%
hi ² (3)=53,34; p<,001				

Osjećam bol u vratu ili ramenima				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	24,1%	34,6%	28,2%	13,2%
muški	43,7%	38,7%	14,2%	3,4%
hi ² (3)=79,80; p<,001				

Imam želučane probleme (mučnina, bolovi, grčevi, žgaravica)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	31,1%	49,2%	14,0%	5,8%
muški	54,7%	34,4%	7,9%	3,0%
hi ² (3)=57,01; p<,001				

Imam lošu probavu (proljevanje, zatvor)				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	60,3%	32,3%	4,3%	3,1%
muški	68,8%	24,5%	4,0%	2,6%
hi ² (3)=8,25; p=,041				

Imam glavobolju				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	14,6%	47,1%	26,1%	12,1%
muški	30,4%	54,7%	11,7%	3,2%
hi ² (3)=81,94; p<,001				

Imam probleme sa spavanjem				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	38,5%	36,8%	13,4%	11,3%
muški	57,7%	29,6%	8,3%	4,5%
hi ² (3)=42,21; p<,001				

Osjećam vrtoglavicu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	38,1%	43,4%	13,0%	5,6%
muški	63,0%	30,8%	5,3%	1,0%
hi ² (3)=72,04; p<,001				

Djevojke značajno češće doživljavaju sve ispitane simptome. Najčešće se i kod djevojaka i mladića javljaju glavobolje i sklonost prehladama, a najrjeđe vrtoglavice i loša probava.

8 ROMANTIČNI I SPOLNI ODNOSI

8.1 ROMANTIČNI ODNOSI

Romantični odnosi u adolescenciji važni su za zdrav razvoj mlade osobe. Kroz romantične se odnose uče novi oblici komunikacije, upoznaju nove emocije, uči se empatija, razumijevanje perspektive druge osobe, gradi se vlastiti identitet i upoznaje probuđena seksualnost. Putem romantičnih odnosa i novih iskustava, postavljaju se temeljni dugotrajnim vezama i intimnim odnosima. Ovi odnosi snažno doprinose osobnom rastu i životnom zadovoljstvu u periodu adolescencije.

U donjim je tablicama prikazana učestalost romantičnih/ljubavnih osjećaja koji značajno određuju kvalitetu života mladih.

Zadovoljan sam svojim ljubavnim životom				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	14,2%	30,7%	31,1%	24,1%
muški	12,1%	27,7%	33,8%	26,3%

$hi^2(3)=2,56; p=,465$

Kad mi se netko sviđa, čekam da mi ta osoba prva pokaze što osjeća				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	5,1%	18,3%	44,2%	32,3%
muški	20,2%	39,1%	28,9%	11,7%

$hi^2(3)=143,37; p<,001$

Neugodno mi je pristupiti osobi koja mi se sviđa				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	11,5%	27,2%	33,3%	28,0%
muški	26,9%	36,4%	22,1%	14,6%

$hi^2(3)=68,75; p<,001$

Dogodilo mi se da mi se seksualno svidjela osoba istog spola				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	86,6%	7,8%	3,1%	2,5%
muški	89,9%	4,5%	2,8%	2,8%

$hi^2(3)=5,00; p=,172$

Uživam u zavodjenju osoba koje mi se sviđaju				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	15,6%	36,8%	31,1%	16,5%
muški	10,5%	23,1%	44,3%	22,1%

$hi^2(3)=35,80; p<,001$

Zaljubljuje sam prirode				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	10,3%	37,2%	37,0%	15,4%
muški	10,3%	40,1%	39,3%	10,3%

$hi^2(3)=5,80; p=,122$

Ljubomoran sam na one koji su bliski s osobom koja mi se sviđa				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	20,0%	32,7%	29,8%	17,5%
muški	30,0%	35,8%	21,5%	12,8%

$hi^2(3)=20,85; p<,001$

Imaš li trenutno emocionalnu, ljubavnu vezu?				
	14 i 15	16	17	18 i 19
ženski	13,5%	20,8%	29,8%	35,9%
muški	9,1%	26,6%	31,5%	32,9%

$hi^2(5)=26,72; p<,001$

8.2 SPOLNI ODNOSI

Dob stupanja u spolne odnose

U donjoj su tablici prikazani postotci učenica i učenika koji su iskazali s koliko su godina stupili u prve 'potpune' spolne odnose. Na ovo je pitanje odgovorilo 970 ispitanika (484 djevojaka i 486 mladića). Prema tim iskazima 24,2% djevojaka i 40,3% mladića, srednjoškolaca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ima iskustva spolnih odnosa.

S koliko si godina stupio/stupila u prvi potpuni spolni odnos?						
razred		još nikada	< 15	15-16	17-18	N ukupno
1.	ženski	95,8%	3,2%	1,1%		95
	muški	82,8%	5,7%	11,5%		87
2.	ženski	86,0%		14,0%		127
	muški	73,2%	8,7%	18,1%		129
3.	ženski	71,2%	0,8%	13,6%	14,4%	118
	muški	45,0%	17,1%	26,1%	11,7%	111
4.	ženski	57,0%	0,7%	14,1%	28,2%	143
	muški	46,6%	9,9%	18,6%	24,8%	161
ukupno	ženski	75,8%	1,0%	11,4%	11,8%	484
	muški	59,7%	10,5%	18,5%	11,3%	486

Broj partnera

U donjoj su tablici prikazani iskazi učenica i učenika o tome s koliko su partnera imali 'potpune' spolne odnose. Prema tim iskazima 4,1% djevojaka i 17,0% mladića iskazuju da su imali spolne odnose s tri ili više partnera/partnerica.

S koliko si partnera/partnerica do sada imao/imala potpune spolne odnose?						
razred		0	1	2	3 i više	N ukupno
1.	ženski	95,8%		1,1%	3,2%	95
	muški	83,7%	9,3%	2,3%	4,7%	86
2.	ženski	87,4%	11,0%	0,8%	0,8%	127
	muški	72,1%	14,0%	5,4%	8,5%	129
3.	ženski	71,2%	18,6%	5,9%	4,2%	118
	muški	45,0%	18,0%	8,1%	28,8%	111
4.	ženski	56,6%	23,8%	11,9%	7,7%	143
	muški	46,6%	23,0%	8,1%	22,4%	161
ukupno	ženski	76,0%	14,5%	5,4%	4,1%	484
	muški	59,5%	17,0%	6,4%	17,0%	486

Korištenje kontracepcijskih sredstava

U donjoj su tablici prikazani odgovori ispitanika koji su iskazali da su već imali potpune spolne odnose na pitanje koja sredstva za zaštitu i kontracepciju koriste.

Približno 75% spolno aktivnih djevojaka i mladića iskazuju da za zaštitu koriste prezervativ/kondom, približno 13% iskazuje da ne koriste nikakvu zaštitu, a približno 7% prakticira prekinuti snošaj kao kontracepcijsku metodu.

Koje sredstvo za zaštitu i kontracepciju najčešće koristiš ti i/ili tvoj-a partner-ica?				
		ženski	muški	ukupno
Prekinuti snošaj	N	13	9	22
		11,1%	4,5%	6,9%
Prezervativ/kondom	N	86	152	238
		73,5%	76,0%	75,1%
Neko drugo mehaničko sredstvo (spirala i sl.)	N	0	1	1
		0,0%	0,5%	0,3%
Kontracepcijske pilule	N	2	2	4
		1,7%	1,0%	1,3%
Vodimo računa o sigurnim danima	N	2	8	10
		1,7%	4,0%	3,2%
Ne koristim nikakvu zaštitu/kontracepciju	N	14	28	42
		12,0%	14,0%	13,2%
Ukupno	N	117	200	317
		100,0%	100,0%	100,0%

9 KORIŠTENJE SREDSTAVA OVISNOSTI

U nastavku su prikazani podatci o korištenju uobičajenih sredstava ovisnosti srednjoškolaca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji:

1. Inicijacija - prva korištenja navedenih sredstava
2. Učestalost korištenja navedenih sredstava.

Podatci u svim tablicama koje slijede su prikazani u relativnom odnosu (%) prema ispitanom broju učenika.

Broj ispitanih učenika u pojedinim kategorijama analize prikazan je u donjoj tablici.

Broj ispitanih učenika prema spolu, razredu i vrsti škole koju pohađaju					
		Vrsta škole			
Razred		trogodišnja strukovna	četverogodišnja strukovna	gimnazija	ukupno
djevojke	1.	18	55	49	122
	2.	9	69	53	131
	3.	21	56	46	123
	4.	0	68	41	109
	ukupno Ž	48	248	189	485
mladići	1.	25	76	25	126
	2.	38	50	33	121
	3.	42	60	36	138
	4.	0	71	37	108
	ukupno M	105	257	131	493
ukupno Ž+M		153	505	320	978

9.1 INICIJACIJA KORIŠTENJA SREDSTAVA OVISNOSTI PREMA SPOLU I DOBI

- **Koliko si imao godina kada si prvi put probao dolje navedene stvari?**
(485 djevojaka i 493 mladića)

Prvi put probao cigarete					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	29,2%	20,6%	27,6%	15,6%	7,0%
muški	35,4%	27,1%	18,6%	10,7%	8,1%
hi ² (4)=20,70; p<,001					

Prvi put probao pivo					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	20,2%	34,2%	23,5%	16,5%	5,8%
muški	9,5%	51,8%	24,9%	9,9%	3,8%
hi ² (4)=46,59; p<,001					

Prvi put probao vino					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	25,5%	30,2%	20,4%	16,5%	7,4%
muški	14,8%	45,7%	25,3%	9,5%	4,7%
hi ² (4)=44,33; p<,001					

Prvi put probao žestoka alkoholna pića					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	17,9%	11,7%	36,8%	22,2%	11,3%
muški	13,8%	26,1%	34,6%	19,0%	6,5%
hi ² (4)=37,37; p<,001					

Prvi put probao tablete za smirenje					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	80,7%	5,8%	4,7%	4,1%	4,7%
muški	87,4%	5,5%	2,4%	3,4%	1,2%
hi ² (4)=15,56; p=,004					

Prvi put probao snifanje (ljepilo, lakovi)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	86,0%	11,3%	2,3%	0,2%	0,2%
muški	90,5%	6,5%	1,0%	1,6%	0,4%
hi ² (4)=15,02; p=,005					

Prvi put probao glejdanje (inhaliranje osvježivača prostora Glade)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	90,5%	5,8%	2,9%	0,4%	0,4%
muški	91,5%	4,0%	2,8%	1,2%	0,4%
hi ² (4)=3,43; p=,489					

Prvi put probao marihuanu ili hašiš					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	76,5%	1,4%	5,3%	9,1%	7,6%
muški	72,7%	2,4%	7,5%	8,7%	8,7%
ukupno					

Prvi put probao amfetamine (Speed, Ecstasy)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	97,7%	0,6%	0,2%	1,0%	0,4%
muški	92,7%	0,6%	0,6%	2,4%	3,6%
hi ² (4)=16,93; p=,002					

Prvi put probao sintetski THC (<i>Spice, Galaxy</i>)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	97,7%	0,4%	0,2%	1,6%	
muški	96,0%	0,6%	1,2%	1,6%	0,6%
hi ² (4)=6,71; p=,152					

Prvi put probao LSD (halucinogene)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	98,4%	0,8%	0,2%	0,2%	0,4%
muški	97,2%	1,0%		1,0%	0,8%
hi ² (4)=4,38; p=,357					

Prvi put probao kokain					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	98,1%	1,0%	0,2%		0,6%
muški	94,7%	0,8%	1,0%	0,6%	2,8%
hi ² (4)=12,92; p=,012					

Prvi put probao opijate (heroin, morfij, opijum, kodein)					
	nisam probao	<14	14-15	15-16	16 ili više
ženski	99,0%	0,8%			0,2%
muški	98,8%	0,6%		0,2%	0,4%
hi ² (3)=1,46; p=,691					

9.2 KORIŠTENJE SREDSTAVA OVISNOSTI PREMA SPOLU, DOBI, VRSTI ŠKOLE I LOKACIJI ŠKOLE

U donjim su tablicama i slikama prikazani odgovori učenika na pitanje koliko često koriste navedena sredstva. Prikazani su postotci procjena djevojaka i mladića od prvog do četvrtog razreda.

U originalnom upitniku kategorije procjene korištenja su bile sljedeće:

- Nikad ne koristim
- Jednom sam probao
- Par puta godišnje
- Nekoliko puta mjesečno
- Nekoliko puta tjedno
- Svakodnevno

U prikazanim su tablicama odgovori reducirani spajanjem kategorija na sljedeći način:

- Nikad: Nikad ne koristim
- Eksperimentalni: Jednom sam probao + par puta godišnje
- Povremeno: Nekoliko puta mjesečno
- Redovito: Nekoliko puta tjedno + svakodnevno

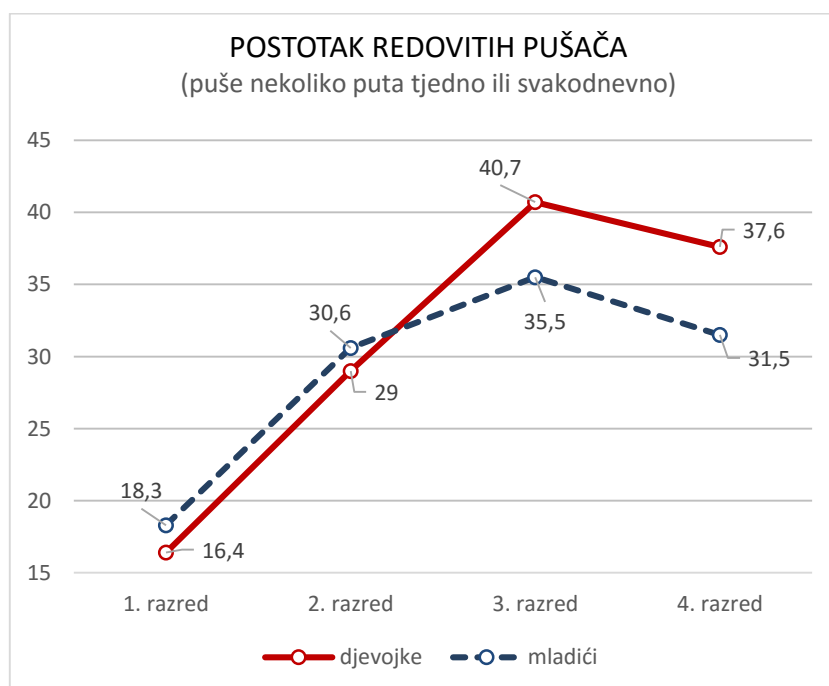
9.2.1 CIGARETE, DUHAN

U donjoj su tablici prikazane procjene o pušenju cigareta/duhana u populaciji učenika u DNŽ s obzirom na spol i razred koji učenici pohađaju.

Pušenje cigareta, duhana						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	54,9%	20,5%	8,2%	16,4%	122
	muški	63,5%	15,1%	3,2%	18,3%	126
2.	ženski	38,9%	22,1%	9,9%	29,0%	131
	muški	46,3%	19,0%	4,1%	30,6%	121
3.	ženski	38,2%	16,3%	4,9%	40,7%	123
	muški	40,6%	18,8%	5,1%	35,5%	138
4.	ženski	30,3%	22,9%	9,2%	37,6%	109
	muški	38,9%	25,0%	4,6%	31,5%	108
ukupno	ženski	40,8%	20,4%	8,0%	30,7%	485
	muški	47,5%	19,3%	4,3%	29,0%	493

Uočljivo je da se s dobi povećava broj pušača u učeničkoj populaciji. Gledajući na cijeloj populaciji, djevojke puše nešto više od mladića / $h^2(3)=8,54$; $p=,036$ /.

Na donjoj su slici prikazani samo postotci redovitih pušača s obzirom na razred koji pohađaju.

Smanjivanje postotka konzumenata u četvrtom razredu može se pripisati podatku da učenici trogodišnjih strukovnih škola značajno više puše cigarete/duhan od učenika četverogodišnjih strukovnih škola i gimnazija, što je prikazano u donjoj tablici.

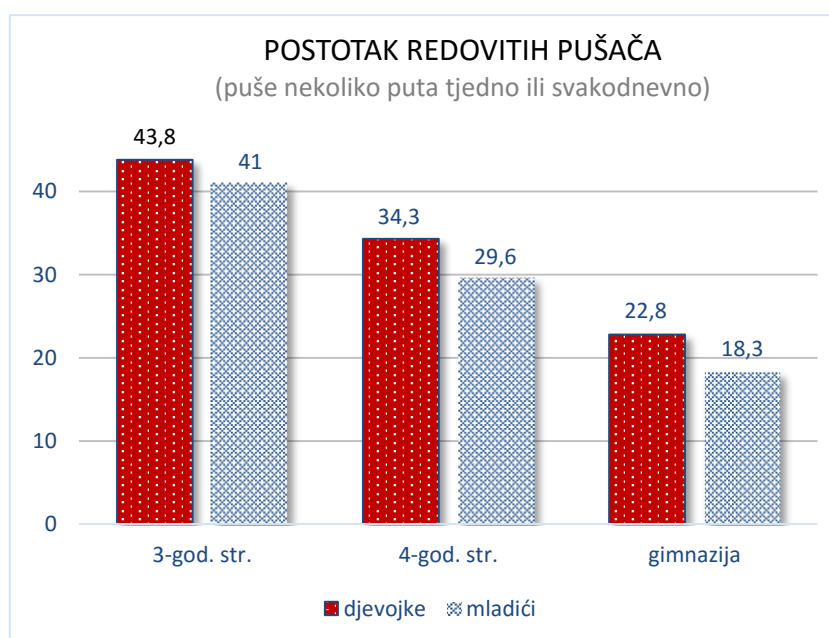
Pušenje prema spolu i vrsti škole

U donjoj su tablici prikazani postotci pušača s obzirom na vrstu škole koju pohađaju: trogodišnje strukovne škole, četverogodišnje strukovne škole i gimnazije (vrijednosti za sve učenike, bez obzira na dob).

Koliko često ti osobno koristiš cigarete/duhan?						
spol	škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	3-god. struk.	37,5%	12,5%	6,2%	43,8%	48
	4-god. struk.	35,9%	20,6%	9,3%	34,3%	248
	gimnazija	48,1%	22,2%	6,9%	22,8%	189
	$\chi^2(6)=14,43; p=,025$					
muški	3-god. struk.	35,2%	19,0%	4,8%	41,0%	105
	4-god. struk.	50,2%	16,7%	3,5%	29,6%	257
	gimnazija	51,9%	24,4%	5,3%	18,3%	131
	$\chi^2(6)=18,05; p=,006$					

Rezultati upućuju na statistički značajne razlike i u ženskom i u muškom uzorku. Najviše puše učenice/učenici trogodišnjih strukovnih škola, a najmanje učenice/učenici gimnazija.

Na donjoj su slici prikazani postotci djevojaka i mladića – samo redovitih pušača, u odnosu na vrstu škole koji pohađaju (vrijednosti za sve učenike, bez obzira na dob).

Količina svakodnevnog pušenja

Ako svaki dan pušiš, koliko cigareta popušiš dnevno?							
	ne pušim uopće	ne pušim svaki dan	1-5	5-10	10-20	više od 20	N
ženski	24,1%	49,7%	6,6%	7,4%	8,9%	3,3%	485
muški	22,9%	48,9%	4,7%	8,7%	11,4%	3,4%	493
hi ² (5)=3,85; p=,573							

U uzorku ispitanih srednjoškolaca, 12,2% djevojaka i 14,8% mladića popuši po 10 ili više cigareta dnevno. Ove spolne razlike u broju popušanih cigareta nisu statistički značajne.

Pušenje cigareta/duhana prema spolu i regionalnoj lokaciji škole

U donjoj su tablici prikazani postotci pušača s obzirom na regionalnu lokaciju škole (grad Dubrovnik, dolina Neretve - Metković, Opuzen, Ploče i otok Korčula - grad Korčula, Blato, Vela Luka).

Koliko često ti osobno koristiš cigarete/duhan?						
spol	lokacija	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	Dubrovnik	37,2%	19,2%	9,0%	34,6%	266
	Neretva	46,5%	20,4%	7,6%	25,5%	157
	Korčula	41,9%	25,8%	4,8%	27,4%	62
	hi ² (6)=7,25; p=,299					
muški	Dubrovnik	49,6%	18,0%	4,4%	28,0%	250
	Neretva	46,4%	17,5%	4,4%	31,7%	183
	Korčula	41,7%	30,0%	3,3%	25,0%	60
	hi ² (6)=5,81; p=,444					

Ne postoje statistički značajne razlike u pušenju s obzirom na regionalnu lokaciju škole niti među djevojkama niti među mladićima.

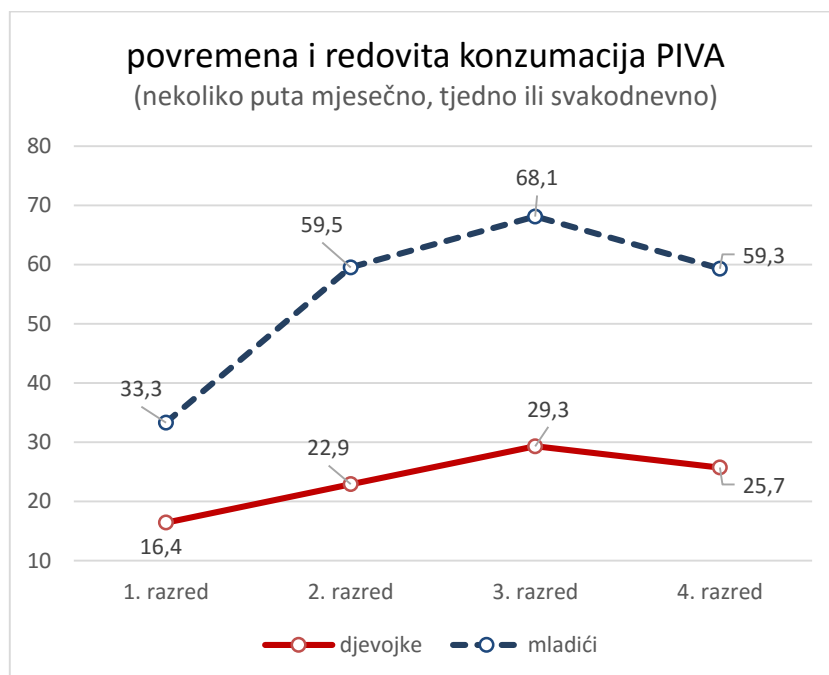
9.2.2 PIVO

U donjoj su tablici prikazane procjene o korištenju piva u populaciji učenika s obzirom na spol i razred koji učenici pohađaju.

Konzumiranje piva						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	48,4%	35,2%	11,5%	4,9%	122
	muški	28,6%	38,1%	18,3%	15,1%	126
2.	ženski	42,7%	34,4%	19,8%	3,1%	131
	muški	14,9%	25,6%	38,8%	20,7%	121
3.	ženski	29,3%	41,5%	24,4%	4,9%	123
	muški	11,6%	20,3%	41,3%	26,8%	138
4.	ženski	33,0%	41,3%	20,2%	5,5%	109
	muški	6,5%	34,3%	33,3%	25,9%	108
ukupno	ženski	38,6%	37,9%	19,0%	4,5%	485
	muški	15,6%	29,2%	33,1%	22,1%	493

Mladići u prosjeku konzumiraju pivo značajno više od djevojaka / $h^2(3)=128,20$; $p<,001$ /.

Na donjoj su slici prikazani postotci povremenih i redovitih konzumenata piva.

Za manji postotak konzumenata u četvrtom razredu vrijedi ista interpretacija kao i za pušenje. Učenici trogodišnjih strukovnih škola nešto više konzumiraju sredstva ovisnosti od učenika četverogodišnjih strukovnih škola i gimnazija.

Konzumiranje piva prema spolu i vrsti škole

Koliko često ti obično koristiš pivo?				
škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito
trogodišnja strukovna	22,9%	24,2%	30,7%	22,2%
četverogodišnja strukovna	24,6%	32,9%	26,9%	15,6%
gimnazija	32,8%	39,1%	22,5%	5,6%
hi ² (6)=41,27; p<,001				

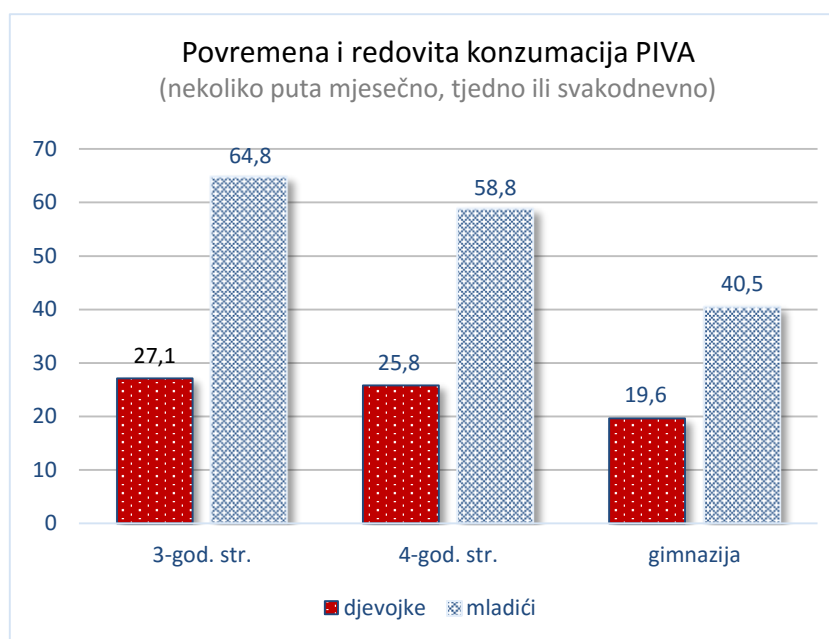
Konsumiranje piva prema spolu i vrsti škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata piva s obzirom na vrstu škole koju pohađaju.

Koliko često ti osobno piješ pivo?						
spol	škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	3-god. struk.	41,7%	31,2%	18,8%	8,3%	48
	4-god. struk.	35,9%	38,3%	20,2%	5,6%	248
	gimnazija	41,3%	39,2%	17,5%	2,1%	189
	hi ² (6)=6,64; p=,355					
muški	3-god. struk.	14,3%	21,0%	36,2%	28,6%	105
	4-god. struk.	13,6%	27,6%	33,5%	25,3%	257
	gimnazija	20,6%	38,9%	29,8%	10,7%	131
	hi ² (6)=21,41; p=,002					

Rezultati upućuju na statistički značajne razlike samo u muškom uzorku. Najviše piju pivo učenici trogodišnjih strukovnih škola, a najmanje učenici gimnazija. Kod djevojaka nema značajnih razlika u konzumiranju piva s obzirom na vrstu škola koje djevojke pohađaju.

Na donjoj su slici prikazane spolne razlike u konzumacijama piva s obzirom na vrstu škole koju učenici pohađaju.

Konzumacija piva prema spolu i regionalnoj lokaciji škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata piva s obzirom na regionalnu lokaciju škole (grad Dubrovnik, dolina Neretve - Metković, Opuzen, Ploče i otok Korčula - grad Korčula, Blato, Vela Luka).

Koliko često ti osobno koristiš pivo?						
spol	lokacija	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	Dubrovnik	41,4%	35,3%	19,9%	3,4%	266
	Neretva	36,9%	39,5%	19,1%	4,5%	157
	Korčula	30,6%	45,2%	14,5%	9,7%	62
	hi ² (6)=8,25; p=,220					
muški	Dubrovnik	16,8%	32,4%	30,8%	20,0%	250
	Neretva	15,8%	27,3%	33,9%	23,0%	183
	Korčula	10,0%	21,7%	40,0%	28,3%	60
	hi ² (6)=6,62; p=,358					

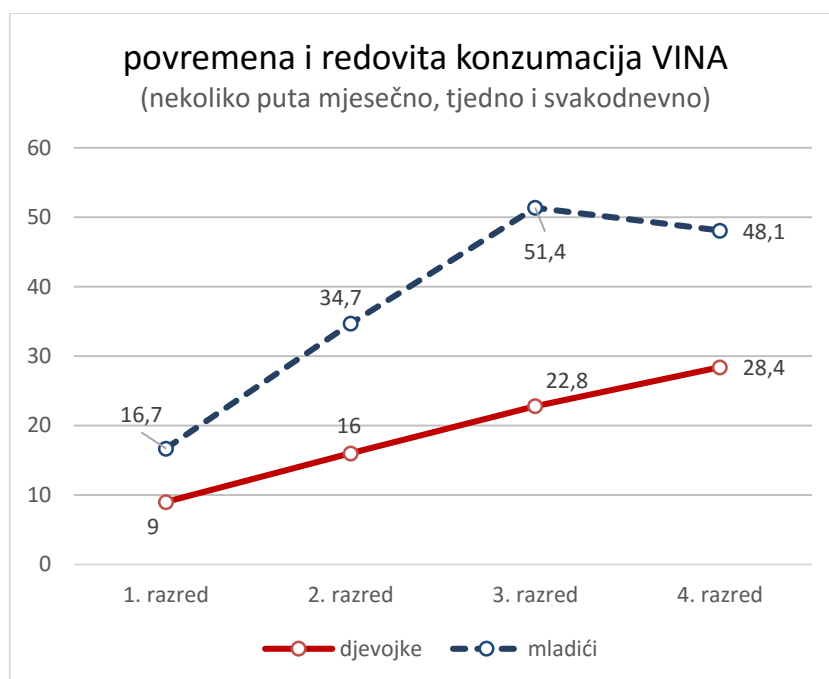
Ne postoje statistički značajne razlike u konzumaciji piva s obzirom na regionalnu lokaciju škole ni među djevojkama niti među mladićima.

9.2.3 VINO

U donjoj su tablici prikazane procjene o korištenju vina u populaciji učenika s obzirom na spol i razred koji pohađaju.

Konzumiranje vina						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	59,0%	32,0%	6,6%	2,5%	122
	muški	37,3%	46,0%	10,3%	6,3%	126
2.	ženski	48,1%	35,9%	12,2%	3,8%	131
	muški	28,9%	36,4%	23,1%	11,6%	121
3.	ženski	28,5%	48,8%	18,7%	4,1%	123
	muški	18,1%	30,4%	34,8%	16,7%	138
4.	ženski	22,9%	48,6%	23,9%	4,6%	109
	muški	13,0%	38,9%	30,6%	17,6%	108
ukupno	ženski	40,2%	41,0%	15,1%	3,7%	485
	muški	24,5%	37,7%	24,7%	13,0%	493

Mladići piju vino značajno više od djevojaka / $h^2(3)=55,82$; $p<,001$ /. Konzumacija se povećava u funkciji dobi, što je uočljivo iz donje slike.

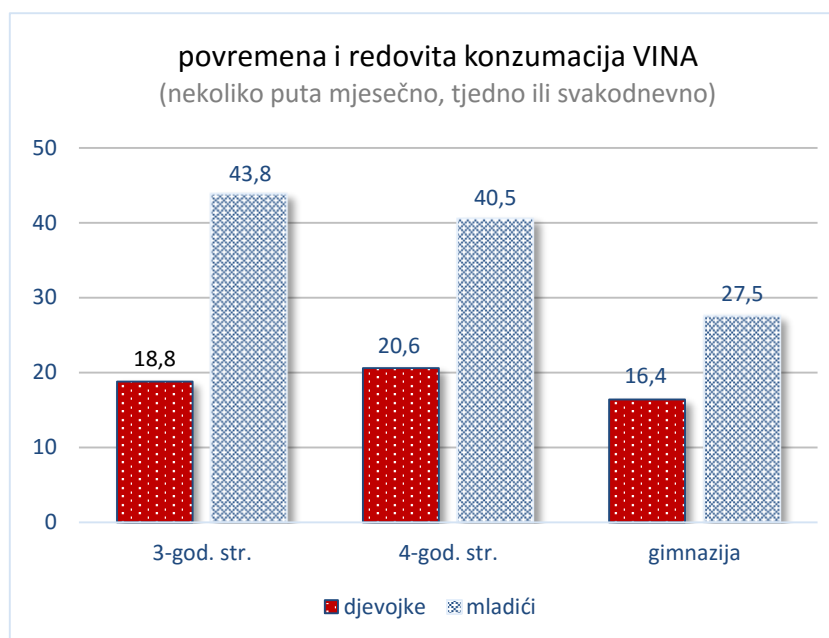
Konzumacija vina prema spolu i vrsti škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata vina s obzirom na vrstu škole koju pohađaju.

Koliko često ti osobno piješ vino?						
spol	škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	3-god. struk.	52,1%	29,2%	14,6%	4,2%	48
	4-god. struk.	36,7%	42,7%	16,1%	4,4%	248
	gimnazija	41,8%	41,8%	13,8%	2,6%	189
	$hi^2(6)=5,78; p=,448$					
muški	3-god. struk.	21,9%	34,3%	25,7%	18,1%	105
	4-god. struk.	24,5%	35,0%	26,1%	14,4%	257
	gimnazija	26,7%	45,8%	21,4%	6,1%	131
	$hi^2(6)=11,75; p=,068$					

Rezultati upućuju da ne postoje statistički značajne razlike u uzorcima djevojaka i mladića u konzumiranju vina s obzirom na vrstu škole koju učenici pohađaju.

Na donjoj su slici prikazane spolne razlike u prosječnim konzumacijama vina s obzirom na vrstu škole koju učenici pohađaju.

Konzumacija vina prema spolu i regionalnoj lokaciji škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata vina s obzirom na regionalnu lokaciju škole (grad Dubrovnik, dolina Neretve - Metković, Opuzen, Ploče i otok Korčula - grad Korčula, Blato, Vela Luka).

Koliko često ti osobno koristiš vino?						
spol	lokacija	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	Dubrovnik	41,0%	39,1%	16,5%	3,4%	266
	Neretva	39,5%	43,9%	14,0%	2,5%	157
	Korčula	38,7%	41,9%	11,3%	8,1%	62
	hi ² (6)=5,58; p=,472					
muški	Dubrovnik	28,0%	41,2%	20,4%	10,4%	250
	Neretva	22,4%	36,6%	27,9%	13,1%	183
	Korčula	16,7%	26,7%	33,3%	23,3%	60
	hi ² (6)=16,54; p=,011					

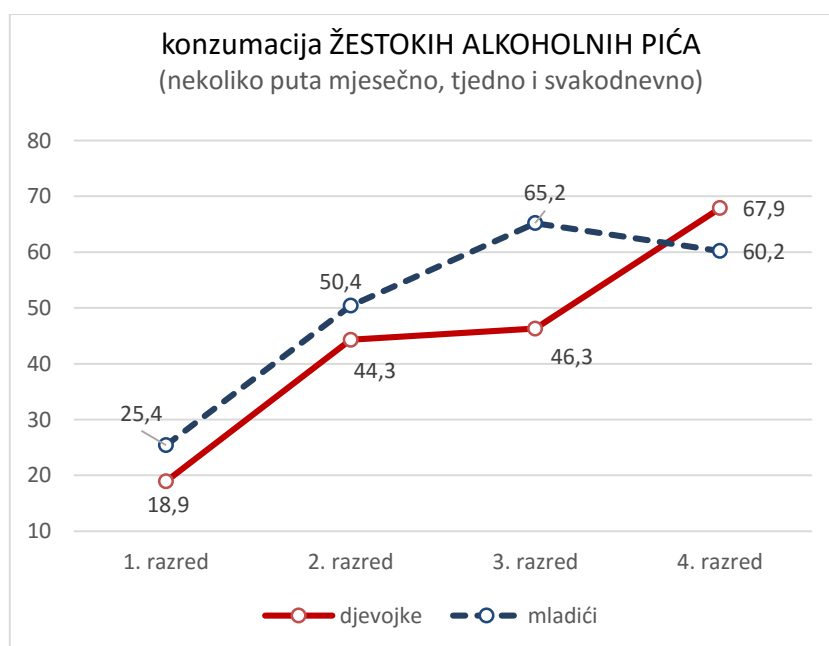
Iz tablice je uočljivo da kod djevojaka ne postoje statistički značajne razlike u konzumaciji vina s obzirom na regionalnu lokaciju škole, dok je kod mladića ta razlika statistički značajna. Najmanje vina konzumiraju mladići iz dubrovačkih škola, a najviše mladići sa Korčule.

9.2.4 ŽESTOKA ALKOHOLNA PIĆA

U donjoj su tablici prikazane procjene o korištenju žestokih alkoholnih pića u populaciji učenika s obzirom na spol i razred koji pohađaju.

Konzumiranje žestokih alkoholnih pića						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	43,4%	37,7%	14,8%	4,1%	122
	muški	34,1%	40,5%	19,8%	5,6%	126
2.	ženski	21,4%	34,4%	38,9%	5,3%	131
	muški	20,7%	28,9%	33,9%	16,5%	121
3.	ženski	14,6%	39,0%	39,0%	7,3%	123
	muški	12,3%	22,5%	45,7%	19,6%	138
4.	ženski	11,9%	20,2%	59,6%	8,3%	109
	muški	7,4%	32,4%	44,4%	15,7%	108
ukupno	ženski	23,1%	33,2%	37,5%	6,2%	485
	muški	18,9%	30,8%	35,9%	14,4%	493

Razmatrajući konzumacije žestokih alkoholnih pića u svim razredima, mladići u prosjeku statistički značajno više piju od djevojaka $/h^2(3)=18,67; p<,001/$.

Iz slike je zanimljivo uočiti da djevojke u četvrtom razredu konzumiraju žestoka alkoholna pića više od mladića u bilo kojem razredu.

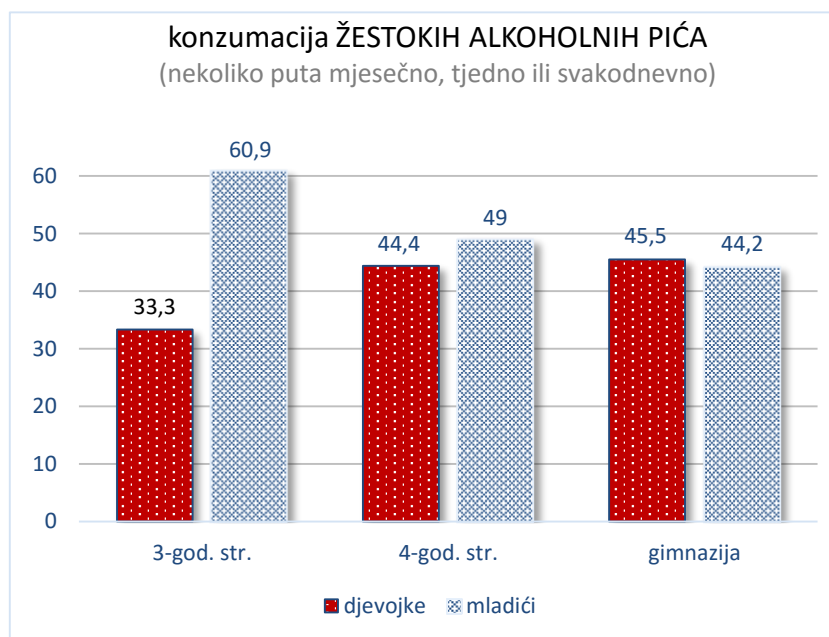
Konzumacija žestokih alkoholnih pića prema spolu i vrsti škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata žestokih alkoholnih pića s obzirom na vrstu škole koju pohađaju.

Koliko često ti osobno piješ vino?						
spol	škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	3-god. struk.	31,2%	35,4%	22,9%	10,4%	48
	4-god. struk.	21,4%	34,3%	37,9%	6,5%	248
	gimnazija	23,3%	31,2%	40,7%	4,8%	189
	$hi^2(6)=7,38; p=,287$					
muški	3-god. struk.	16,2%	22,9%	35,2%	25,7%	105
	4-god. struk.	19,5%	31,5%	34,6%	14,4%	257
	gimnazija	19,8%	35,9%	38,9%	5,3%	131
	$hi^2(6)=21,06; p=,002$					

Rezultati upućuju na statistički značajne razlike samo među mladićima koji idu različite vrste škola. Učenici trogodišnjih strukovnih škola piju značajno više žestoka alkoholna pića od učenika četverogodišnjih škola. Kod djevojaka nema značajnih razlika u konzumiranju žestokih alkoholnih pića s obzirom na vrstu škole.

Na donjoj su slici prikazane spolne razlike u prosječnim konzumacijama žestokih alkoholnih pića s obzirom na vrstu škole koju učenici pohađaju.

Konzumacija žestokih alkoholnih pića prema spolu i regionalnoj lokaciji škole

U donjoj su tablici prikazani postotci konzumenata žestokih alkoholnih pića s obzirom na regionalnu lokaciju škole (grad Dubrovnik, dolina Neretve - Metković, Opuzen, Ploče i otok Korčula - grad Korčula, Blato, Vela Luka).

Koliko često ti osobno koristiš žestoka alkoholna pića?						
spol	lokacija	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	Dubrovnik	23,7%	31,6%	40,2%	4,5%	266
	Neretva	24,2%	41,4%	28,7%	5,7%	157
	Korčula	17,7%	19,4%	48,4%	14,5%	62
	hi ² (6)=21,83; p<,001					
muški	Dubrovnik	18,8%	34,8%	34,0%	12,4%	250
	Neretva	21,9%	26,8%	36,6%	14,8%	183
	Korčula	10,0%	26,7%	41,7%	21,7%	60
	hi ² (6)=9,70; p=,138					

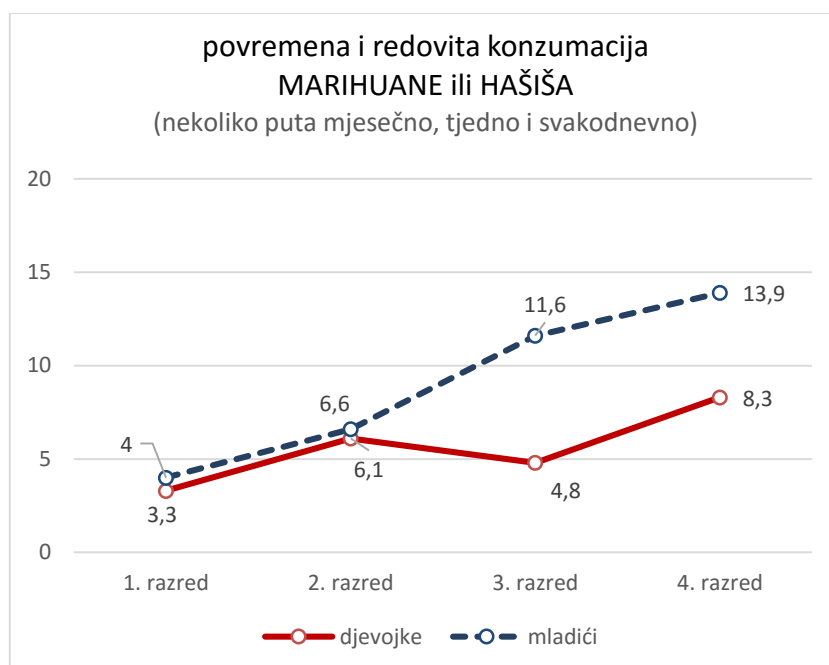
Iz tablice je uočljivo da djevojke i mladići na Korčuli više konzumiraju žestoka alkoholna pića u odnosu na svoje vršnjake u drugim područjima Županije. To se posebno odnosi na djevojke s Korčule (62,9% povremenih i redovitih konzumentica) koje statistički značajno više piju žestoka alkoholna pića od djevojaka u drugim dijelovima Županije.

9.2.5 MARIHUANA ILI HAŠIŠ

U donjoj su tablici prikazane procjene o korištenju marihuane ili hašiša u populaciji učenika s obzirom na spol i razred koji pohađaju.

MARIHUANA ILI HAŠIŠ						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	94,3%	2,5%	2,5%	0,8%	122
	muški	88,1%	7,9%	3,2%	0,8%	126
2.	ženski	78,6%	15,3%	4,6%	1,5%	131
	muški	85,1%	8,3%	3,3%	3,3%	121
3.	ženski	74,8%	20,3%	2,4%	2,4%	123
	muški	68,8%	19,6%	5,1%	6,5%	138
4.	ženski	68,8%	22,9%	4,6%	3,7%	109
	muški	59,3%	26,9%	9,3%	4,6%	108
ukupno	ženski	79,4%	15,1%	3,5%	2,1%	485
	muški	75,7%	15,4%	5,1%	3,9%	493

Ne postoje statistički značajne razlika u prosječnom konzumiranju marihuane ili hašiša između djevojaka mladića u svim dobnim skupinama / $h^2(3)=4,50$; $p=,212$ /.

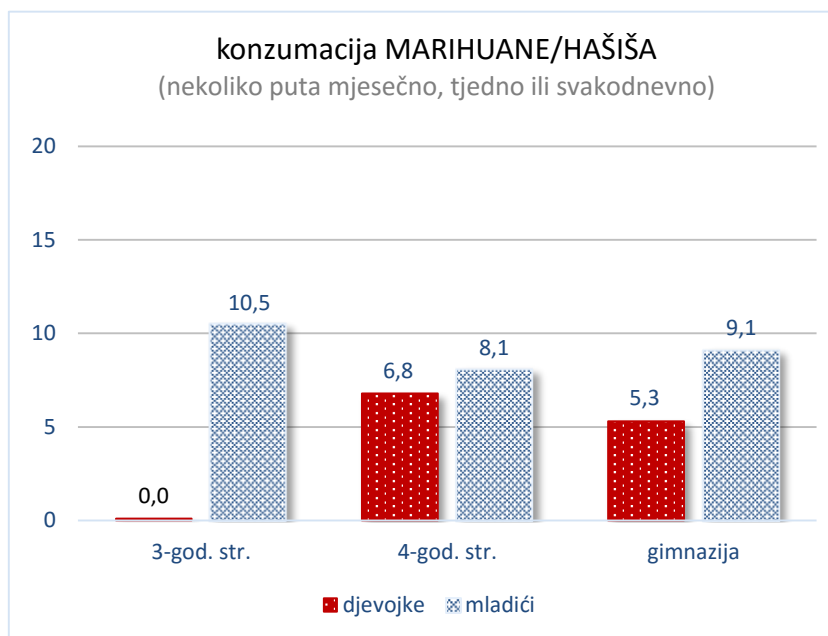
Iz slike je zanimljivo uočiti da mladići u trećem i četvrtom razredu konzumiraju marihuanu/hašiš više od djevojkama.

Korištenje marihuane/hašiša prema spolu i vrsti škole

U donjoj su tablici prikazani postotci korisnika marihuane/hašiša s obzirom na vrstu škole koju pohađaju.

Koliko često ti osobno koristiš marihuanu ili hašiš?						
spol	škola	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	3-god. struk.	85,4%	14,6%	0%	0%	48
	4-god. struk.	79,8%	13,3%	4,0%	2,8%	248
	gimnazija	77,2%	17,5%	3,7%	1,6%	189
	$\chi^2(6)=5,37; p=,498$					
muški	3-god. struk.	74,3%	15,2%	2,9%	7,6%	105
	4-god. struk.	78,2%	13,6%	5,8%	2,3%	257
	gimnazija	71,8%	19,1%	5,3%	3,8%	131
	$\chi^2(6)=8,93; p=,178$					

Iz tablice je uočljivo da ne postoje statistički značajne razlike u korištenju marihuane/hašiša među djevojkama, kao niti među mladićima, učenicima različitih vrsta škole.

Korištenje marihuane/hašiša prema spolu i regionalnoj lokaciji škole

U donjoj su tablici prikazani postotci korisnika marihuane/hašiša s obzirom na regionalnu lokaciju škole (grad Dubrovnik, dolina Neretve - Metković, Opuzen, Ploče i otok Korčula - grad Korčula, Blato, Vela Luka).

Koliko često ti osobno koristiš vino?						
spol	lokacija	nikad	eksperimentirao	povremeno	redovito	N
ženski	Dubrovnik	79,7%	15,4%	3,4%	1,5%	266
	Neretva	80,9%	14,0%	2,5%	2,5%	157
	Korčula	74,2%	16,1%	6,5%	3,2%	62
	$hi^2(6)=3,39; p=,759$					
muški	Dubrovnik	74,8%	16,4%	5,2%	3,6%	250
	Neretva	75,4%	14,8%	4,9%	4,9%	183
	Korčula	80,0%	13,3%	5,0%	1,7%	60
	$hi^2(6)=1,90; p=,929$					

Iz tablice je uočljivo da nešto više konzumiraju marihuanu/hašiš djevojke na Korčuli (povremeno i redovito 9,7%) te mladići u dolini Neretve (povremeno i redovito 9,8%). Te razlike u cjelini ipak nisu statistički značajne u odnosu na konzumacije njihovih vršnjakinja i vršnjaka u drugim dijelovima Županije.

9.2.6 OSTALA SREDSTVA OVISNOSTI

Pušenje duhanskih proizvoda, konzumiranje alkohola i marihuane/hašiša su najzastupljeniji oblici korištenja sredstava ovisnosti kod mladih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Ostala ispitana sredstva ovisnosti se koriste u značajno manjoj mjeri i postotci korisnika su prikazani samo tabelarno.

TABLETE ZA SMIRENJE (SEDATIVI)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	89,3%	6,6%	3,3%	0,8%	122
	muški	95,2%	4,0%		0,8%	126
2.	ženski	85,5%	10,7%	2,3%	1,5%	131
	muški	90,1%	9,1%	0,8%		121
3.	ženski	85,4%	9,8%	4,1%	0,8%	123
	muški	84,1%	11,6%	3,6%	0,7%	138
4.	ženski	74,3%	20,2%	2,8%	2,8%	109
	muški	88,9%	10,2%	0,9%		108
ukupno	ženski	83,9%	11,5%	3,1%	1,4%	485
	muški	89,5%	8,7%	1,4%	0,4%	493

SNIFANJE (LJEPILO, LAKOVI)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	89,3%	6,6%	0,8%	3,3%	122
	muški	99,2%	0,8%			126
2.	ženski	93,9%	4,6%		1,5%	131
	muški	93,4%	6,6%			121
3.	ženski	95,1%	3,3%	0,8%	0,8%	123
	muški	94,2%	4,3%	0,7%	0,7%	138
4.	ženski	92,7%	7,3%			109
	muški	93,5%	5,6%		0,9%	108
ukupno	ženski	92,8%	5,4%	0,4%	1,4%	485
	muški	95,1%	4,3%	0,2%	0,4%	493

GLEJDANJE (inhaliranje osvježivača prostora Glade)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	95,9%	1,6%	0,8%	1,6%	122
	muški	97,6%	2,4%			126
2.	ženski	93,1%	6,1%		0,8%	131
	muški	95,9%	4,1%			121
3.	ženski	95,1%	3,3%	0,8%	0,8%	123
	muški	91,3%	6,5%	1,4%	0,7%	138
4.	ženski	97,2%	2,8%			109
	muški	94,4%	5,6%			108
ukupno	ženski	95,3%	3,5%	0,4%	0,8%	485
	muški	94,7%	4,7%	0,4%	0,2%	493

AMFETAMINI (<i>speed, ecstasy</i>)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	100,0%				122
	muški	98,4%	0,8%	0,8%		126
2.	ženski	97,7%	2,3%			131
	muški	96,7%	1,7%	0,8%	0,8%	121
3.	ženski	98,4%		0,8%	0,8%	123
	muški	89,1%	6,5%	3,6%	0,7%	138
4.	ženski	97,2%	0,9%	1,8%		109
	muški	89,8%	8,3%	1,9%		108
ukupno	ženski	98,4%	0,8%	0,6%	0,2%	485
	muški	93,5%	4,3%	1,8%	0,4%	493

SINTETSKI THC (<i>spice, galaxy</i>)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	100,0%				122
	muški	100,0%				126
2.	ženski	99,2%	0,8%			131
	muški	95,9%	3,3%		0,8%	121
3.	ženski	96,7%	1,6%		1,6%	123
	muški	92,8%	5,1%	1,4%	0,7%	138
4.	ženski	100,0%				109
	muški	96,3%	3,7%			108
ukupno	ženski	99,0%	0,6%		0,4%	485
	muški	96,1%	3,0%	0,4%	0,4%	493

LSD (halucinogeni)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	99,2%	0,8%			122
	muški	100,0%				126
2.	ženski	98,5%	1,5%			131
	muški	97,5%	0,8%		1,7%	121
3.	ženski	99,2%			0,8%	123
	muški	95,7%	2,2%	1,4%	0,7%	138
4.	ženski	99,1%	0,9%			109
	muški	98,1%	1,9%			108
ukupno	ženski	99,0%	0,8%		0,2%	485
	muški	97,8%	1,2%	0,4%	0,6%	493

KOKAIN						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	99,2%	0,8%			122
	muški	98,4%	1,6%			126
2.	ženski	97,7%	1,5%	0,8%		131
	muški	98,3%	0,8%		0,8%	121
3.	ženski	99,2%			0,8%	123
	muški	90,4%	8,1%	1,5%		138
4.	ženski	98,2%	1,8%			109
	muški	94,4%	5,6%			108
ukupno	ženski	98,6%	1,0%	0,2%	0,2%	485
	muški	95,3%	4,1%	0,4%	0,2%	493

OPIJATI (heroin, morfij, opijum, kodein)						
razred		nikad	eksperiment.	povremeno	redovito	N
1.	ženski	100,0%				122
	muški	100,0%				126
2.	ženski	98,5%	1,5%			131
	muški	97,5%	1,7%		0,8%	121
3.	ženski	99,2%			0,8%	123
	muški	97,8%	0,7%	0,7%	0,7%	138
4.	ženski	99,1%	0,9%			109
	muški	99,1%	0,9%			108
ukupno	ženski	99,2%	0,6%		0,2%	485
	muški	98,6%	0,8%	0,2%	0,4%	493

10 SPECIFIČNOSTI KORIŠTENJA ALKOHOLA

10.1 UOBIČAJENA MJESTA KONZUMACIJE ALKOHOLA

U donjoj su tablici prikazana i rangirana mjesta na kojima djevojke i mladići uobičajeno konzumiraju alkoholna pića.

Gdje najčešće piješ alkohol?				
	ženski	muški	hi ² (1)	p*
Ne pijem alkohol	20,8%	16,6%	2,84	,093
Na partijima	54,2%	58,2%	1,58	,209
U kafiću	49,9%	56,2%	3,88	,049*
Na tulumima/kućnim zabavama	51,5%	51,1%	0,02	,893
U disko klubu	48,9%	48,9%	0,00	1,00
U kući prijatelja/poznanika	32,8%	37,1%	2,02	,155
U vlastitoj kući	12,0%	21,5%	15,95	<,001*
U krugu škole	1,6%	3,2%	2,60	,107
Ispred kioska/trgovine	1,0%	5,3%	14,34	<,001*
*p<,005 upućuje na statistički značajnu razliku				

U ispitanom uzorku ukupno 20,8% djevojaka i 16,6% mladića iskazuju da ne piju alkoholna pića. Ostali koji konzumiraju alkohol to najčešće čine na partijima, u kafićima, na tulumima, kućnim zabavama i u disko klubovima.

Djevojke i mladići uglavnom konzumiraju alkohol na sličnim mjestima, no mladići ipak značajno češće piju u vlastitoj kući i ispred kioska/trgovine te nešto češće u kafićima.

Ispijanje alkohola na javnim mjestima poput ugostiteljskih objekata, klubova ili ispred trgovina, otvara pitanje kršenja zakona od strane prodavača/ugostitelja s obzirom na zakonsku zabranu prodavanja alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina.

U donjim su tablicama prikazana iskustva mladih s kupovanjem alkohola u trgovinama, klubovima i kafićima.

trgovina	
nisam nikada kupovao alkohol u trgovini	
ženski	44,5%
muški	27,8%

Jesu li te pitali za godine kada si kupovao alkohol u trgovini?		
nikad - prodali bez pitanja	dogodilo se da su pitali ili komentirali, ali su mi prodali	dogodilo se da su pitali za moje godine i nisu mi htjeli prodati
45,4%	32,3%	22,3%
39,9%	35,4%	24,7%
hi ² (3)= 1,88; p=,391		

kafić	
nisam nikada kupovao alkohol u kafiću	
ženski	29,5%
muški	22,1%

Jesu li te pitali za godine kada si kupovao alkohol u kafiću?		
nikad - prodali bez pitanja	dogodilo se da su pitali ili komentirali, ali su mi prodali	dogodilo se da su pitali za moje godine i nisu mi htjeli prodati
72,8%	17,8%	9,4%
60,4%	27,6%	12,0%
hi ² (3)= 12,85; p=,002		

klub		Jesu li te pitali za godine kada si kupovao alkohol u klubu?		
nisam nikada kupovao alkohol u klubu		nikad - prodali bez pitanja	dogodilo se da su pitali ili komentirali, ali su mi prodali	dogodilo se da su pitali za moje godine i nisu mi htjeli prodati
ženski	29,5%	78,1%	17,5%	4,4%
muški	21,9%	69,4%	20,8%	9,9%
hi ² (3)= 10,33; p=,006				

Iz odgovora je uočljivo da se alkoholna pića gotovo redovito, bez pitanja prodaju maloljetnicima u klubovima i kafićima. Više se pitanja postavlja i komentara upućuje mladićima nego djevojkama, pri čemu im se nešto češće i uskraćuje prodaja alkoholnih pića.

10.2 KOLIČINA KONZUMIRANJA I RIZICI KONZUMIRANJA ALKOHOLA

U nastavku su prikazane spolne razlike u količinama ispijanja piva, vina i žestokih alkoholnih pića.

Kad konzumiraš pivo, koliko ga uobičajeno popiješ?					
	ne pijem pivo	manje od pola litre	od pola litre do litru	litru do dvije litre	više od dvije litre
ženski	57,1%	29,1%	10,9%	1,9%	1,0%
muški	21,5%	25,6%	29,6%	14,0%	9,3%
hi ² (4)=199,72; p<,001					

Kad konzumiraš vino, koliko ga uobičajeno popiješ?					
	ne pijem vino	manje od pola litre	od pola litre do litru	litru do dvije litre	više od dvije litre
ženski	59,2%	33,8%	4,1%	2,1%	0,8%
muški	39,4%	36,1%	15,0%	5,7%	3,9%
hi ² (4)=67,82; p<,001					

Kad konzumiraš žestoka pića, koliko uobičajeno popiješ?					
	ne pijem žestoka pića	1 piće	2 do 3 pića	4 do 5 pića	više od 5 pića
ženski	23,3%	9,7%	22,7%	19,2%	20,4%
muški	20,9%	8,5%	17,4%	19,7%	23,9%
hi ² (4)=13,59; p=,018					

Iz gornjih su tablica uočljive statistički značajne razlike u količinama ispijanja piva, vina i žestokih alkoholnih pića između djevojaka i mladića. Mladići tradicionalno prednjače. Pritom je uočljivo da su kod mladića i kod djevojaka najpopularnija žestoka alkoholna pića.

Najmanja razlika između djevojaka i mladića u konzumaciji je kod žestokih alkoholnih pića. Svega 23,3% djevojaka i 20,9% mladića iskazuju da ne piju žestoka alkoholna pića, a podjednako toliko ih iskazuje da kad piju, popiju više od 5 pića.

Uočljiva je i velika količina ispijanja piva kod mladića. Gotovo jedna četvrtina, 23,3% mladića i 2,9% djevojaka iskazuju da u situacijama ispijanja piva popiju i po litru ili više piva.

Vino je najmanje popularno, no ipak 9,6% mladića i 2,9% iskazuju da u situacijama konzumiranja ispiju litru ili više vina.

U donjoj je tablici prikazana percepcija, osjećaj napijanja pri konzumacijama alkohola.

Koliko se često dogodi da se napiješ kad piješ?					
	nikada	samo jednom sam se napio	nekoliko puta godišnje	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno
ženski	39,8%	16,3%	29,5%	14,0%	0,4%
muški	29,4%	15,6%	31,2%	19,5%	4,3%
hi ² (4)=27,66; p<,001					

Uz konzumaciju alkohola ide i pijanstvo. Približno jedna četvrtina, 23,8% mladića i 14,4% djevojaka izjavljuju da imaju iskustvo pijanstva nekoliko puta mjesečno ili češće.

Uz ispijanje alkohola vezuju se specifična iskustva i različiti rizici koji su prikazani u donjim tablicama.

Mogu puno popiti, a da se ne napijem				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	37,5%	29,5%	22,9%	10,1%
muški	24,9%	23,3%	36,9%	14,8%
hi ² (3)=36,32; p<,001				

I kada sam sam pijem alkohol				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	87,2%	11,1%	1,4%	0,2%
muški	74,2%	20,5%	3,7%	1,6%
hi ² (3)=28,59; p<,001				

Vozio sam se s nekim tko je bio pod utjecajem alkohola				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	59,2%	27,4%	11,5%	1,9%
muški	55,4%	30,4%	8,7%	5,5%
hi ² (3)=12,01; p=,007				

Obitelj i prijatelji mi govore da bih trebao smanjiti pijenje				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	88,2%	8,5%	2,5%	0,8%
muški	78,9%	12,4%	6,3%	2,4%
hi ² (3)=18,11; p<,001				

Vozio sam motor ili auto pod utjecajem alkohola				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	97,3%	1,6%	1,0%	
muški	79,9%	13,4%	3,2%	3,4%
hi ² (3)=75,19; p<,001				

Dešavalo mi se sam upadao u nevolje zbog alkohola				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	79,6%	15,7%	3,7%	1,0%
muški	73,6%	17,4%	5,9%	3,0%
hi ² (3)=8,83; p=,032				

Dešavalo mi se da sam zaboravio što sam napravio kad sam bio pijan				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	59,2%	24,7%	9,9%	6,2%
muški	58,2%	25,4%	9,1%	7,3%
hi ² (3)=0,68; p=,878				

Zamolio sam stariju osobu da mi kupi alkohol				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	62,3%	23,3%	10,5%	3,9%
muški	61,1%	23,9%	10,3%	4,7%
hi ² (3)=0,43; p=,935				

Subjektivna procjena kapaciteta ispijanja alkohola (Mogu puno popiti, a da se ne napijem) pokazuje da jedna trećina djevojaka, njih 33,0% iskazuju da često i vrlo često mogu puno popiti, a da se pritom ne napiju. Sličnu osobinu iskazuje više od polovine (51,7%) mladića.

Posebno zabrinjavajuća činjenica koju ističe više od 40% ispitanika je da su se vozili s nekim tko je bio pod utjecajem alkohola, a više od 20% mladića izjavljuje da su sami vozili auto ili motor pod utjecajem alkohola (rijetko, često i vrlo često).

Da su upadali u nevolje zbog alkohola iskazuje više od 20% ispitanika alkohola (odgovori u kategorijama - rijetko, često i vrlo često), a da su gubili svjesnu kontrolu, odnosno da su zaboravili što su činili u stanju pijanstva iskazuje više od 40% djevojaka i mladića.

11 IGRE NA SREĆU (KOCKANJE)

Ekspanzija igara na sreću otvara široke mogućnosti za usvajanje kockarskih navika. Promocija i široka dostupnost različitih lutrija, internetskog kockanja, otvorenih kladionica i kasina s poker automatima, predstavljaju realnu opasnost za razvoj ovisnosti kockanja. Utjecaj ovakvog okoliša za mladu populaciju još nije dovoljno istražen, no zna se da adolescencija predstavlja posebno rizičan period u osobnom razvoju kada se, uz ostale ovisnosti, mogu razviti navike i oblici kockarskog ponašanja.

U donjim su tablicama prikazani podatci o tome koliko je učenika uopće igralo igre na sreću i koliko često igraju igre na sreću.

11.1 UČESTALOST IGRANJA NA SREĆU

Kockanje imaju posebnu privlačnu moć koja može rezultirati strašću u koju pojedinac ulaže puno vremena i novaca. Ova strast nije posebno ugrožavajuća ako pojedinac slobodno bira igranje na sreću kao zabavnu aktivnost koju može kontrolirati i uskladiti sa svojim 'normalnim' aktivnostima. No, ukoliko se razvije unutarnji poriv za kockanjem, on može rezultirati i opsesivnom potrebom koja može imati negativne psihološke, fizičke i materijalne posljedice.

Koliko često igraš lutrijske igre?						
	nikada nisam igrao	jednom godišnje ili manje od toga	otprilike jednom mjesečno	otprilike jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
ženski	71,8%	24,5%	2,7%	0,4%	0,4%	0,2%
muški	55,7%	29,4%	8,3%	2,6%	1,8%	2,2%
hi ² (5)=46,65; p<,001						

Koliko često igraš sportske kladionice?						
	nikada nisam igrao	jednom godišnje ili manje od toga	otprilike jednom mjesečno	otprilike jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
ženski	91,4%	5,3%	1,9%	0,8%	0,6%	
muški	40,7%	19,6%	14,6%	12,3%	7,5%	5,3%
hi ² (5)=286,37; p<,001						

Koliko često igraš igre na automatima?						
	nikada nisam igrao	jednom godišnje ili manje od toga	otprilike jednom mjesečno	otprilike jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
ženski	90,5%	7,2%	1,4%	0,4%	0,2%	0,2%
muški	69,0%	17,0%	7,3%	3,2%	2,0%	1,4%
hi ² (5)=74,98; p<,001						

Koliko često igraš igre u kasinima?						
	nikada nisam igrao	jednom godišnje ili manje od toga	otprilike jednom mjesečno	otprilike jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
ženski	97,9%	0,6%	0,6%	0,4%	0,2%	0,2%
muški	83,6%	9,1%	3,8%	1,6%	1,0%	0,8%
hi ² (5)=60,86; p<,001						

Uočljive su značajne spolne razlike u iskustvima s igrama na sreću. Djevojke značajno manje igraju igre na sreću, pri čemu se gotovo uopće ne bave sportskim kladionicama i ne zalaze u kasina. Manje od 10% ih je probalo igranje na automatima, a nešto više (28,2%) ih ima iskustva s lutrijskim igrama. iskustva od mladića. Kod mladića su najpopularnije sportske kladionice. Gotovo 60% učenika kladilo se na sportskim kladionicama, od kojih jedna četvrtina (25,1%) igra sportske kladionice najmanje jednom tjedno, a 5,3% svakodnevno.

11.2 ULAGANJE I DOBITCI NA IGRAMA NA SREĆU

Ispitano je i koliko učenici novaca troše na igre na sreću i koliko često uspijevaju ostvariti dobitak.

Koliko novaca potrošiš tjedno na igre na sreću?						
	ništa, ne igram igre na sreću	do 50 kuna	do 100 kuna	do 200 kuna	više od 200 kuna	N
ženski	93,2%	5,6%	0,4%	0,2%	0,6%	485
muški	58,5%	33,8%	3,0%	1,6%	3,0%	493
hi ² (4)=160,61; p<,001						

Sljedeći se odgovori odnose samo na ispitanike koji su iskazali da igraju igre na sreću.

Koliko puta si kockanjem/klađenjem dobio veći iznos novca (200 kuna ili više)?					
	nikada	jednom	nekoliko puta	puno puta	N
ženski	60,6%	12,1%	18,2%	9,1%	33
muški	16,1%	14,6%	40,5%	28,8%	205
hi ² (3)=33,42; p<,001					

Potvrđuje se da su mladići generalno skloniji igrama na sreću, troše više novaca u tu svrhu, ali isto tako iskazuju i da su češće ostvarili dobitke na igrama na sreću. Čak 83,% mladića iskazuje da su barem jednom ili češće kockanjem/klađenjem dobili iznose veće od 200 kuna.

12 KORIŠTENJE RAČUNALA/TABLETA

12.1 UČESTALOST I SVRHA KORIŠTENJA RAČUNALA

Korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT - računala, tableta, smartfona...) je sastavni dio života kojim djeca i adolescenti zadovoljavaju svoje potrebe za prikupljanjem informacija, za učenje, za komunikaciju, za zabavu... Korištenje računala kao i korištenje smartfona, može poprimiti zabrinjavajuće razmjere ukoliko se radi o pretjeranom korištenju koje može prerasti u ovisnost te uz koje se javljaju problemi gubitka kontakta s neposrednim događanjima i ljudima, odvlačenje pozornosti od aktualnih situacija i radnih zadataka te zanemarivanje obveza i drugih ljudi.

Prikupljeni podatci pokazuju koliko i kako učenici srednjih škola u Dubrovačko-neretvanskoj županiji koriste računala li tablete za svoje potrebe.

Ako koristiš računalo svakodnevno, koliko ga u prosjeku sati dnevno koristiš?						
	ne koristim računalo/tablet svakodnevno	oko pola sata	oko sat vremena	2 do 3 sata	3 do 4 sata	više od 4 sata
ženski	16,1%	8,9%	19,8%	21,4%	12,2%	21,6%
muški	9,7%	6,5%	21,7%	31,0%	13,0%	18,1%
hi ² (5)= 20,15; p=,172 p=,001						

Iz gornje je tablice uočljivo da 55,2% djevojaka koristi računalo/tablet više od dva sata dnevno, pri čemu 21,6% djevojaka iskazuje da ga koriste više od četiri sata dnevno.

Mladići koriste računala/tablete u prosjeku nešto više od djevojaka. Više od dva sata dnevno ih koristi 62,1% mladića, pri čemu ih 18,1% koristi više od četiri sata dnevno.

U nastavku je prikazano u koje se svrhe i koliko često koriste računala/tableti. Tablice su hijerarhijski poredane prema učestalosti korištenja za pojedinu svrhu.

U koje svrhe koristiš računalo/tablet?

Za komunikaciju (Facebook, Twitter i sl.)					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	3,9%	3,5%	5,4%	6,8%	80,4%
muški	4,9%	4,5%	7,3%	15,6%	67,7%
hi ² (4)= 24,70; p<,001					

Uočljivo je da se računala/tableti najčešće koriste za komunikaciju (Facebook, Twitter...), pri čemu djevojke nešto češće koriste računala/tablete u tu svrhu (barem jednom ili više puta dnevno 87,2% djevojaka i 83,3% mladića).

Za slušanje glazbe, gledanje filmova					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	2,5%	6,4%	15,1%	12,0%	64,1%
muški	3,2%	8,3%	11,8%	16,6%	60,0%
hi ² (4)= 8,10; p=,088					

Sljedeće po rangu korištenja je korištenje za slušanje glazbe i gledanje filmova (barem jednom ili više puta dnevno 76,1% djevojaka i 76,6% mladića). Razlike između djevojaka i mladića u slušanju glazbe i gledanju filmova nisu statistički značajne.

Za traženje informacija					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	4,9%	20,4%	32,6%	14,8%	27,2%
muški	7,1%	18,5%	21,3%	19,1%	34,1%
hi ² (4)= 20,24; p<,001					

Traženje informacija na internetu je nešto značajnije za mladiće nego za djevojke. Barem jednom ili više puta dnevno informacije na internetu traži 53,2% mladića i 42,0% djevojaka.

Surfam bez posebnog cilja					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	23,3%	19,4%	14,4%	15,3%	27,6%
muški	29,0%	16,4%	15,2%	16,8%	22,5%
hi ² (4)= 7,26; p=,123					

Za dijeljenje datoteka (file sharing, download, upload)					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	14,4%	21,9%	23,5%	16,3%	23,9%
muški	16,8%	22,9%	23,3%	15,8%	21,1%
hi ² (4)= 1,93; p=,749					

Oko 40% djevojaka i mladića koriste računala/tablete za 'surfanje' internetom bez posebnog cilja i za dijeljenje datoteka. Ne postoje značajne razlike među spolovima u tim oblicima korištenja.

Za školske potrebe					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	5,8%	20,8%	34,4%	18,8%	20,2%
muški	16,2%	28,6%	22,9%	18,3%	14,0%
hi ² (4)= 47,04; p<,001					

Za školske potrebe djevojke koriste računala/tablete značajno više od mladića. Barem jednom ili više puta dnevno za školske potrebe ga koristi 39,0% djevojaka i 32,3% mladića.

Za igranje					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	35,7%	22,7%	16,3%	10,5%	14,8%
muški	12,0%	14,6%	16,0%	20,3%	37,1%
hi ² (4)= 128,11; p<,001					

Nelegalno skidam sadržaje s interneta (programe, glazbu, filmove i sl.)					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	56,5%	18,4%	9,1%	5,8%	10,3%
muški	29,2%	18,7%	14,8%	11,8%	25,6%
hi ² (4)= 90,89; p<,001					

Igranje na računalu/tabletu, kao i nelegalno preuzimanje sadržaja s interneta značajno češće prakticiraju mladići nego djevojke. Jednom ili više puta dnevno računalo/tablet za igranje koristi 57,4% mladića i 25,3% djevojaka.

Nelegalno preuzimanje sadržaja s interneta, u većoj ili manjoj mjeri prakticira 70,8% mladića i 43,5% djevojaka. Ove spolne razlike su statistički značajne. Kako se radi o nezakonitom postupanju koje može podlijegati zakonskim sankcijama, ova se ponašanja također mogu smatrati rizičnim ponašanjima u kategoriji delinkventnih ponašanja.

Radim nešto kreativno (pišem, crtam, radim glazbu, obrađujem fotografije i sl.)					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	43,9%	27,4%	13,0%	6,8%	8,9%
muški	48,7%	22,5%	11,0%	6,3%	11,6%
hi ² (4)= 6,24; p=,182					

Kreativno korištenje računala relativno je rjeđe u populaciji srednjoškolaca i u tom obliku korištenja nema razlika između djevojaka i mladića.

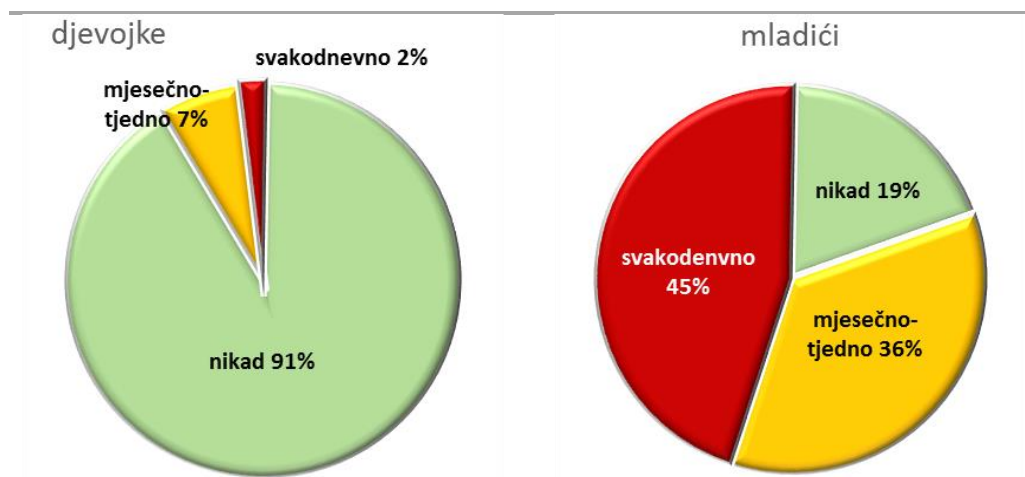
Za kupovinu					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	45,4%	35,3%	10,5%	4,5%	4,3%
muški	39,1%	38,7%	9,9%	6,1%	6,1%
hi ² (4)= 5,66; p=,226					

Relativno je rijetko i korištenje računala/tableta (interneta) za kupovinu u srednjoškolskoj populaciji. Nema značajnih spolnih razlika u korištenju računala u tu svrhu.

Gledam pornografske sadržaje					
	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
ženski	91,1%	5,4%	1,2%	1,0%	1,2%
muški	19,3%	15,0%	20,5%	20,1%	25,2%
hi ² (4)= 90,89; p<,001					

Gledanje pornografskih sadržaja je dominantno u muškoj adolescentskoj populaciji i vrlo rijetko zastupljeno kod djevojaka. Svega 19,3% mladića iskazuje da nikad ili gotovo nikad ne gleda ove sadržaje na računalu/tabletu, pri čemu 45,3% to prakticira barem jednom ili više puta dnevno. Istovremeno 91,1% djevojaka iskazuje da gotovo nikad ili nikad ne gledaju pornografske sadržaje na računalu/tabletu (internetu).

Gledanje pornografskih sadržaja

12.2 UZNEMIRAVANJE PUTEM INTERNETA

Netko je tražio moje osobne, odnosno intimne podatke				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	72,8%	20,4%	5,4%	1,4%
muški	77,9%	17,4%	3,7%	1,0%
hi ² (3)=3,94; p=,268				

Nailazim na uznemirujuće sadržaje na internetu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	26,6%	50,3%	17,9%	5,2%
muški	27,8%	42,8%	21,9%	7,5%
hi ² (3)=7,15; p=,067				

Doživio sam da me netko putem interneta uznemiruje ili vrijeđa				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	67,8%	25,4%	5,6%	1,2%
muški	68,6%	25,6%	3,7%	2,2%
hi ² (3)=3,36; p=,339				

Ne postoje statistički značajne razlike u iskustvima uznemiravanja na internetu između djevojaka i mladića.

Iskustvo da je netko od njih tražio osobne, odnosno intimne podatke putem interneta iskazuje 27,2% djevojaka i 22,1% mladića (rijetko, često i vrlo često), a iskustvo osobnog uznemiravanja ili vrijeđanja putem interneta iskazuje 32,2% djevojaka i 31,4% mladića (rijetko, često i vrlo često).

Više od 70% djevojaka i mladića iskazuju da nailaze na uznemirujuće sadržaje na internetu, pri čemu na to često i vrlo često nailazi 23,1% djevojaka i 29,4% mladića.

13 KORIŠTENJE SMARTFONA

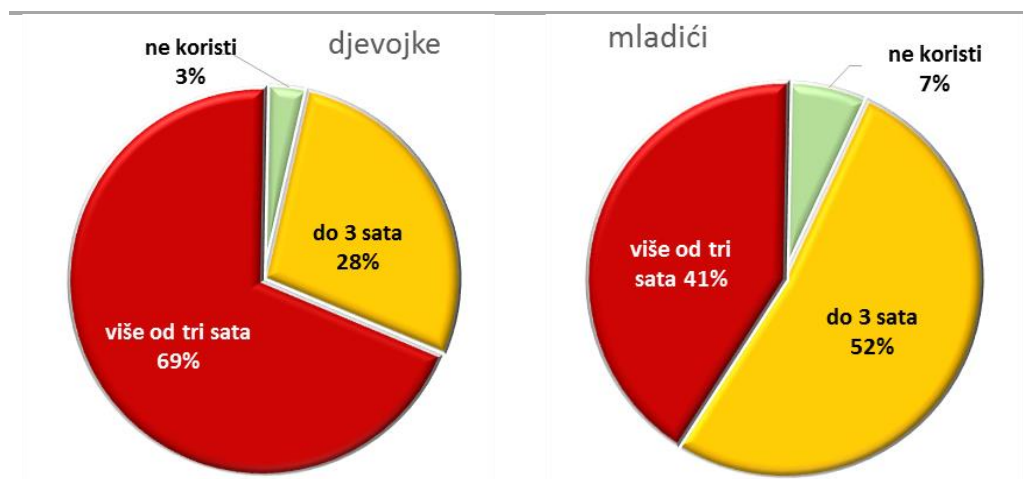
Korištenje pametnih telefona - smartfona, poprimilo je globalne razmjere. Moderni modeli smartfona kombiniraju brojne funkcije mobilnog komunikacijskog sredstva, praktičnog telefona, multimedijskog prijemnika, džepnih video kamera, GPS navigacijskih jedinica. Smartfoni imaju dodirne zaslone visoke rezolucije, a putem interneta mogu koristiti sofisticirane web preglednike s Wi-Fi pristupom putem iznimno brzih mobilnih mreža. Ove karakteristike smartfona donose enormne razvojne mogućnosti suvremenom društvu, no sve nabrojane prednosti i mogućnosti otvaraju opasnost od razvoja ovisnosti o korištenju smartfona, kao što postoji već široko utvrđena ovisnost o korištenju računala i interneta. Poput ostalih oblika ovisnosti, i ovaj oblik ovisnosti može uzrokovati zdravstvene i psihosocijalne probleme.

U donjim je tablicama prikazana učestalost korištenja smartfona u populaciji srednjoškolaca, kao i neke specifičnosti korištenja smartfona koje se mogu svrstati u kategorije rizične uporabe koja remeti dnevne aktivnosti mlade osobe.

Ako koristiš smartfon, koliko ga sati dnevno u prosjeku koristiš?						
	ne koristim smartfon	oko pola sata	oko sat vremena	2 do 3 sata	3 do 4 sata	više od 4 sata
ženski	3,3%	1,6%	8,2%	17,9%	18,6%	50,3%
muški	6,7%	6,1%	18,9%	27,2%	13,8%	27,4%
hi ² (5)= 84,10; p<,001						

Svega 3,3% djevojaka i 6,7% mladića u ispitanom uzorku iskazuje da ne koriste smartfon. Istovremeno 50,3% djevojaka i 27,4% mladića iskazuju da koriste smartfon više od četiri sata dnevno.

Korištenje smartfona - sati dnevno

Razlike između djevojaka i mladića u čestini i u oblicima korištenja smartfona su statistički značajne, što je uočljivo i iz donjih tablica.

Obično koristim moj smartfon više nego sam namjeravao				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	9,1%	16,9%	42,5%	31,5%
muški	20,9%	31,0%	34,3%	13,8%
hi ² (3)=81,41; p<,001				

Stalno provjeravam moj smartfon da ne propustim poruke na Facebook-u ili Twitteru				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	11,1%	21,6%	40,4%	26,8%
muški	22,7%	32,5%	31,0%	13,8%
hi ² (3)=56,33; p<,001				

Nisam obavio planirane obaveze, jer sam bio na smartfonu				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	13,2%	32,0%	35,9%	19,0%
muški	29,6%	40,2%	23,7%	6,5%
hi ² (3)=77,39; p<,001				

Nestrpljiv sam i uznemiren kad nemam smartfon pri sebi				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	22,3%	36,1%	24,7%	16,9%
muški	46,2%	32,0%	15,0%	6,7%
hi ² (3)=75,45; p<,001				

Osjećam bolove u prstima i zglobovima od korištenja smartfona				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	61,9%	29,1%	6,8%	2,3%
muški	74,0%	21,1%	3,9%	1,0%
hi ² (3)=17,90; p<,001				

Čini mi se da više ne bih mogao živjeti bez smartfona				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	21,2%	28,0%	30,7%	20,0%
muški	39,1%	35,9%	16,4%	8,5%
hi ² (3)=74,54; p<,001				

Ljudi oko mene mi govore da previše koristim smartfon				
	nikad	rijetko	često	vrlo često
ženski	25,2%	33,8%	23,9%	17,1%
muški	44,4%	35,9%	11,8%	7,9%
hi ² (3)=63,23; p<,001				

Analiza odgovora u kategorijama 'često' i 'vrlo često' pokazuje da korištenje smartfona kod velikog broja učenika snažno interferira sa svakodnevnim aktivnostima i očekivanim ponašanjem. Sami učenici iskazuju da obično koriste smartfon više nego su namjeravali. Da to čine često i vrlo često to ističe 74% djevojaka i 48,1% mladića. Često i vrlo često 67,2% djevojaka i 44,8% mladića stalno provjeravaju smartfon da ne propuste poruke na Facebooku ili Twitteru. Činjenicu da korištenje smartfona ometa obavljanje planiranih zadataka svjedoči podatak da 54,8% djevojaka i 30,2% mladića ističu da nisu obavili planirane obaveze jer su bili na smartfonu. Ovisnost o korištenju smartfona iskazuje 50,7% djevojaka i 24,9% mladića koji često i vrlo često imaju osjećaj da više ne bi mogli živjeti bez smartfona.

Čest i vrlo čest osjećaj nestrpljivosti i uznemirenosti kad nemaju smartfon pri sebi iskazuje 41,6% djevojaka i 21,7% mladića. Da učenici pretjeruju s korištenjem smartfona zamjećuju i drugi ljudi, jer 41% djevojaka i 19,7% mladića često i vrlo često uviđa da im ljudi u njihovoj okolini govore da previše koriste smartfon. Osjećaj bolova u prstima i zglobovima od tipkanja po smartfonu često i vrlo često iskazuje 9,1% djevojaka i 4,9% mladića. Učestalost ovakvih bolova reducirana je modernijom tehnologijom zaslona osjetljivih na dodir, tako da se više ne koriste tipke koje su zahtijevale intenzivnije korištenje prstiju i zglobova.

14 PRILOG - SADRŽAJ KORIŠTENOG UPITNIKA

Istraživanje ponašanja srednjoškolaca - upitnik

Upitnik ponašanja srednjoškolaca

Ovim upitnikom želimo ispitati neka ponašanja, mišljenja i stavove srednjoškolaca. U nastavku se nalazi niz pitanja o načinu na koji provodiš slobodno vrijeme, druženju s vršnjacima, zdravlju i sl. O odgovoru na pitanja ne moraš puno razmišljati već odaberi ono koje ti se prvo učini kao točno. Istraživanje je u potpunosti anonimno te se nigdje neće tražiti da upišeš svoje ime i prezime. Također, u bilo kojem trenutku možeš odustati od daljnjeg ispunjavanja upitnika.

Zahvaljujemo na suradnji!

Škola

- Pomorska škola Dubrovnik
- Umjetnička škola Dubrovnik
- Gimnazija Dubrovnik
- Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik
- Turističko-ugostiteljska škola Dubrovnik
- Medicinska škola Dubrovnik
- Obrtnička škola Dubrovnik
- Dubrovačka privatna gimnazija
- Gimnazija Metković
- Srednja škola Metković
- Srednja škola Opuzen
- Srednja škola Ploče
- Srednja škola Korčula
- Srednja škola Blato
- Srednja škola Vela Luka

Moje slobodno vrijeme

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Bavim se društveno korisnim radom (u nekim udrugama i sl.)	(0)	(1)	(2)	(3)
Čitam časopise za mlade	()	()	()	()
Čitam knjige (beletristiku)	()	()	()	()
Družim se s prijateljima na cesti, u kvartu	()	()	()	()
Družim se s rodbinom (roditeljima, braćom, sestrama...)	()	()	()	()
Gledam TV i video	()	()	()	()
Igram igre na sreću (sportske kladionice i sl.)	()	()	()	()

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Izlazim s dečkom/curom	(0)	(1)	(2)	(3)
Obavljam kućne poslove	()	()	()	()
Odlazim na tulum	()	()	()	()
Posjećujem kulturna događanja (izložbe, kazalište, kino i slično)	()	()	()	()
Provodim vrijeme na poker-automatima	()	()	()	()
Radnim danom izlazim navečer	()	()	()	()
Surfam po Internetu	()	()	()	()
Sviram neki instrument	()	()	()	()
U školi sudjelujem u slobodnim aktivnostima	()	()	()	()
Uglavnom se dosađujem	()	()	()	()
Večernji izlazak mi završava u jutarnjim satima	()	()	()	()
Vrijeme provodim u kafiću	()	()	()	()
Vrijeme provodim u klubovima (disco i sl.)	()	()	()	()
Vrijeme provodim u učenju	()	()	()	()

Ja i moja škola

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Zadovoljan sam svojim nastavnicima	(0)	(1)	(2)	(3)
Bojim se neuspjeha u školi	()	()	()	()
Imam problema s razumijevanjem gradiva	()	()	()	()
Jako me pogađa kada dobijem lošu ocjenu	()	()	()	()
Kada nam je najavljen usmeni ili pismeni ispit, planiram kada ću i koliko učiti	()	()	()	()
Loše me ocjene obeshrabruju za daljnje učenje	()	()	()	()
Mislim da nisam dovoljno sposoban za ovu školu	()	()	()	()
Moji nastavnici potiču kreativnost učenika	()	()	()	()
Nastavnici su zainteresirani za predmet koji predaju	()	()	()	()
Nastavnici u meni izazivaju strah	()	()	()	()
Nastavnici uvažavaju mišljenje i ideje učenika	()	()	()	()
Ostvarujem dobru komunikaciju s nastavnicima	()	()	()	()

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Redovito pišem domaće zadaće	()	()	()	()
Redovito učim	()	()	()	()
Nastavnici me poštuju i pažljivi su prema meni	()	()	()	()
Bojim se ispitivanja	()	()	()	()
Škola me potiče na razmišljanje i stvaranje novih ideja	()	()	()	()
Školske obveze su za mene preteške	()	()	()	()
Školski program je prezahtjevan za mene	()	()	()	()
Trudim se biti što bolji učenik	()	()	()	()
Uvijek nađem vremena za učenje	()	()	()	()
Volim ići u ovu školu	()	()	()	()

Ja i moji vršnjaci

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Bitno mi je dokazati se pred vršnjacima	(0)	(1)	(2)	(3)
Događalo se da mi je netko pokušao prodati marihuanu ili neku drugu drogu	()	()	()	()
Drugi učenici su me fizički maltretirali (gurkali, tukli i sl.)	()	()	()	()
Drugi učenici su me vrijeđali, ponižavali u školi	()	()	()	()
Izlazim na mjesta gdje se okupljaju ljudi koji koriste droge	()	()	()	()
Kada svi piju pijem i ja	()	()	()	()
Kada imam problema mogu se obratiti svom prijatelju	()	()	()	()
Ljudi s kojima se družim su agresivni	()	()	()	()
Namjerno uništavam stvari	()	()	()	()
Netko me je fizički napao u školi	()	()	()	()
Osjećam bliskost i pripadnost svojim vršnjacima	()	()	()	()
Otvoreno o svemu pričam sa svojim vršnjacima	()	()	()	()
Prijatelji mi daju potrebnu podršku i utjehu	()	()	()	()
Psujem i derem se na javnom mjestu	()	()	()	()
U mom je društvu normalno da se pije pivo ili neko drugo alkoholno piće	()	()	()	()

	nikad	rijetko	često	vrlo često
U školi su mi neki učenici prijetili da će me istući	()	()	()	()
U školi su mi se rugali	()	()	()	()
U školi su mi pridavali podrugljive nadimke	()	()	()	()
Važno mi je kada me zapaze u društvu u kojemu se krećem	()	()	()	()
Vrijeđam ljude, govorim im da su glupi i sl.	()	()	()	()

Ja sam sa sobom

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Bojim se da će drugi ljudi zamijetiti moje nedostatke	(0)	(1)	(2)	(3)
Bojim se da ću reći ili učiniti pogrešne stvari	()	()	()	()
Brzo se mogu oporaviti od neugodnih iskustava	()	()	()	()
Ja sam dobro organizirana i praktična osoba	()	()	()	()
Ja se općenito dobro osjećam	()	()	()	()
Kada me netko ugrozi odlučno branim svoje stavove	()	()	()	()
Mogu se prilagoditi raznim vrstama ljudi	()	()	()	()
Moj život ima smisao i cilj	()	()	()	()
Nemam nikoga kome bih se mogao obratiti	()	()	()	()
Obveze ili zadatke radije odmah izvršim, nego da o njima mislim	()	()	()	()
Očekujem da ću u budućnosti uspjeti u onome što mi je najvažnije	()	()	()	()
Osjećam da ne pripadam svijetu u kojemu živim	()	()	()	()
Pomišljao sam na samoubojstvo	()	()	()	()
Sam odlučujem kako ću se ponašati	()	()	()	()
Sposoban sam rješavati probleme podjednako uspješno kao i većina drugih ljudi	()	()	()	()
Sretan sam i zadovoljan sa svojim životom	()	()	()	()
Strah me je da me drugi ljudi neće prihvatiti	()	()	()	()
U budućnost gledam s nadom i entuzijazmom	()	()	()	()
Uredan sam i točan	()	()	()	()
Ustrajan sam, ne odustajem lako	()	()	()	()
Utućen sam i žalostan	()	()	()	()

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Uvijek sam optimist kada mislim o svojoj budućnosti	()	()	()	()
Uživam u novim i neobičnim situacijama	()	()	()	()
Volim raditi nove i čudne stvari	()	()	()	()
Život je uglavnom jako dosadan	()	()	()	()
Život mi donosi puno zadovoljstva	()	()	()	()

Ja i moje zdravlje

Ukupno gledajući kako bi procijenio svoje zdravlje, svoje opće zdravstveno stanje?

- () vrlo loše
- () loše
- () dobro
- () vrlo dobro
- () izvrsno

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Osjećam se umorno i iscrpljeno	(0)	(1)	(2)	(3)
Osjećam se tromo i usporeno	()	()	()	()
Nervozan sam i tjeskoban	()	()	()	()
Utučen sam i žalostan	()	()	()	()
Imam glavobolju	()	()	()	()
Sklon sam prehladama (začepljen nos, grlobolja)	()	()	()	()
Imam želučane probleme (mučnina, bolovi, grčevi, žgaravica)	()	()	()	()
Osjećam bol u vratu ili ramenima	()	()	()	()
Osjećam vrtoglavicu	()	()	()	()
Imam probleme sa spavanjem	()	()	()	()
Imam lošu probavu (proljevi, zatvor)	()	()	()	()

Ja i moja ljubav

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe.

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Zaljubljive sam prirode	(0)	(1)	(2)	(3)
Uživam u zavodjenju osoba koje mi se sviđaju	()	()	()	()
Ljubomoran sam na one koji su bliski s osobom koja mi se sviđa	()	()	()	()
Kad mi se netko sviđa, čekam da mi ta osoba prva pokaze što osjeća	()	()	()	()
Neugodno mi je pristupiti osobi koja mi se sviđa	()	()	()	()
Dogodilo mi se da mi se seksualno svidjela osoba istog spola	()	()	()	()
Zadovoljan sam svojim ljubavnim životom	()	()	()	()

Imaš li trenutačno emocionalnu, ljubavnu vezu?

- (0) ne
- (1) da

S koliko si godina stupila/stupio u prvi potpuni spolni odnos?

- (0) još nikada
- (1) manje od 15
- (2) 15-16
- (3) 17-18

S koliko si partnera/partnerica do sada imala/imao potpuni spolni odnos?

- (0) s nijednim
- (1) 1
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 4
- (5) 5 i više

Koje sredstvo za zaštitu i kontracepciju najčešće koristiš ti i/ili tvoj-a partner-ica?

- (0) nemam spolne odnose
- (1) prekinuti snošaj
- (2) prezervativ/kondom
- (3) neko drugo mehaničko sredstvo (spirala i sl.)
- (4) kontracepcijske pilule
- (5) vodimo računa o sigurnim danima
- (6) ne koristim nikakvu kontracepciju

Korištenje računala, tableta, smartfona

Ako koristiš računalo/tablet svakodnevno, koliko ga sati dnevno u prosjeku koristiš?

- (0) ne koristim računalo/tablet svakodnevno
 (1) oko pola sata
 (2) oko sat vremena
 (3) 2 do 3 sata
 (4) 3 do 4 sata
 (5) više od 4 sata

U koje svrhe koristiš računalo/tablet?

	gotovo nikad ili nikad	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	jednom dnevno	više puta dnevno
Za traženje informacija	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)
Za komunikaciju (Facebook, Twitter i sl.)	()	()	()	()	()
Za dijeljenje datoteka (file sharing, download, upload)	()	()	()	()	()
Za slušanje glazbe, gledanje filmova	()	()	()	()	()
Za školske potrebe	()	()	()	()	()
Za igranje	()	()	()	()	()
Za kupovinu	()	()	()	()	()
Radim nešto kreativno (pišem, crtam, radim glazbu, obrađujem fotografije i sl.)	()	()	()	()	()
Surfam bez posebnog cilja	()	()	()	()	()
Nelegalno skidam sadržaje sa interneta (programe, glazbu, filmove i sl.)	()	()	()	()	()
Gledam pornografske sadržaje	()	()	()	()	()

Koliko često su ti se događale sljedeće stvari prilikom korištenja interneta?

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Nailazim na uznemirujuće sadržaje na internetu	(0)	(1)	(2)	(3)
Doživio sam da me netko putem interneta uznemiruje ili vrijeđa	()	()	()	()
Netko nepoznat je tražio moje osobne odnosno intimne podatke	()	()	()	()

Ako koristiš smartfon, koliko ga sati dnevno u prosjeku koristiš?

- (0) ne koristim smartfon
 (1) oko pola sata
 (2) oko sat vremena
 (3) 2 do 3 sata
 (4) 3 do 4 sata
 (5) više od 4 sata

Koliko često su ti se događale sljedeće stvari prilikom korištenja smartfona?

	nikad	rijetko	često	vrlo često
Nisam obavio planirane obveze, jer sam bio na smartfonu	(0)	(1)	(2)	(3)
Osjećam bolove u prstima i zglobovima od korištenja smartfona	()	()	()	()
Čini mi se da više ne bih mogao živjeti bez smartfona	()	()	()	()
Ljudi oko mene mi govore da previše koristim smartfon	()	()	()	()
Stalno provjeravam moj smartfon da ne propustim poruke na Facebook-u ili Twitteru	()	()	()	()
Obično koristim moj smartfon više nego sam namjeravao	()	()	()	()
Nestrpljiv sam i uznemiren kad nemam smartfon pri sebi	()	()	()	()

Korištenje sredstava ovisnosti**Koliko si imao godina kada si prvi put probao:**

	nisam probao	manje od 14	14-15	15-16	16 ili više
Cigarete, duhan	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)
Pivo	()	()	()	()	()
Vino	()	()	()	()	()
Žestoka alkoholna pića	()	()	()	()	()
Sedative, tablete za smirenje	()	()	()	()	()
Snifanje (ljepilo, lakovi)	()	()	()	()	()
Glejanje (inhaliranje osvježivača prostora Glade)	()	()	()	()	()
Marihuanu ili hašiš	()	()	()	()	()
Amfetamine (<i>speed, ecstasy</i>)	()	()	()	()	()
Sintetski THC (<i>spice, galaxy</i>)	()	()	()	()	()
LSD (halucinogeni)	()	()	()	()	()
Kokain	()	()	()	()	()
Opijate (heroin, morfij, opijum, kodein)	()	()	()	()	()

Koliko često ti osobno koristiš:

	nikad ne koristim	jednom sam probao	par puta godišnje	nekoliko puta mjesečno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
Cigarete, duhan	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Pivo	()	()	()	()	()	()
Vino	()	()	()	()	()	()
Žestoka alkoholna pića	()	()	()	()	()	()
Sedative, tablete za smirenje	()	()	()	()	()	()
Snifanje (ljepilo, lakovi)	()	()	()	()	()	()
Glejanje (inhaliranje osvježivača prostora Glade)	()	()	()	()	()	()
Marihuanu ili hašiš	()	()	()	()	()	()
Amfetamine (<i>speed, ecstasy</i>)	()	()	()	()	()	()
Sintetski THC (<i>spice, galaxy</i>)	()	()	()	()	()	()
LSD (halucinogene)	()	()	()	()	()	()
Kokain	()	()	()	()	()	()
Opijate (heroin, morfij, opijum, kodein)	()	()	()	()	()	()

Ako svaki dan pušiš, koliko cigareta popušiš dnevno?

(1) ne pušim svaki dan

(2) 1-5

(3) 5-10

(4) 10-20

(5) više od 20

(0) ne pušim uopće

Kad konzumiraš pivo, koliko ga uobičajeno popiješ?

(0) ne pijem pivo

(1) manje od pola litre

(2) od pola litre do litru

(3) litru do dvije litre

(4) više od dvije litre

Kad konzumiraš vino, koliko ga uobičajeno popiješ?

(0) ne pijem vino

(1) od jedne čaše do pola litre

(2) od pola litre do litru

(3) litru do dvije litre

(4) više od dvije litre

Kad konzumiraš žestoka pića, koliko uobičajeno popiješ?

(0) ne pijem žestoka pića

(1) 1 piće

(2) 2 do 3 pića

(3) 4 do 5 pića

(4) više od 5 pića

(5) pijem iz boce

Koliko se često dogodi da se napiješ kad piješ?

- (0) nikada
 (1) samo jednom sam se napio
 (2) nekoliko puta godišnje
 (3) nekoliko puta mjesečno
 (4) nekoliko puta tjedno

Gdje najčešće kupuješ alkoholna pića?

- (0) ne kupujem alkohol
 (1) u trgovini
 (2) u kafiću
 (3) u klubu

Gdje najčešće piješ alkoholna pića? (možeš označiti više odgovora)

- [0/1] ne pijem alkohol
 [0/1] u kafiću
 [0/1] u klubu
 [0/1] na partijima
 [0/1] na tulumima/ kućnim zabavama
 [0/1] u krugu škole
 [0/1] u vlastitoj kući
 [0/1] u kući prijatelja/ poznanika
 [0/1] ispred kioska/ trgovine

Procijeni koliko se dolje navedene tvrdnje odnose na tebe

	nikad	rijetko	često	vrlo često
I kada sam sam pijem alkohol	(0)	(1)	(2)	(3)
Mogu puno popiti, a da se ne napijem	()	()	()	()
Vozio sam se s nekim tko je bio pod utjecajem alkohola	()	()	()	()
Vozio sam motor ili auto pod utjecajem alkohola	()	()	()	()
Obitelj i prijatelji mi govore da bih trebao smanjiti pijenje	()	()	()	()
Dešavalo mi se da sam zaboravio što sam napravio kad sam bio pijan	()	()	()	()
Dešavalo mi se sam upadao u nevolje zbog alkohola	()	()	()	()
Zamolio sam stariju osobu da mi kupi alkohol	()	()	()	()

Jesu li te pitali za godine kada si kupovao alkohol?

	nikad – prodali bez pitanja	dogodilo se da su pitali ili komentirali moje godine, ali su mi prodali	dogodilo se da su pitali za moje godine i nisu mi htjeli prodati	nisam nikada kupovao alkohol
U trgovini	(1)	(2)	(3)	(0)
U klubu	()	()	()	()
U kafiću	()	()	()	()

Kockanje

S koliko godina si prvi put probao?

	nisam probao	manje od 13	13-14	15-16	17 i više
Lutrijske igre	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)
Sportske kladionice	()	()	()	()	()
Igre na automatima	()	()	()	()	()
Igre u kasinima	()	()	()	()	()

Koliko često igraš svaku od ovih igara na sreću?

	nikada nisam igrao	jednom godišnje ili manje od toga	otprilike jednom mjesečno	otprilike jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	svakodnevno
Lutrijske igre	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Sportske kladionice	()	()	()	()	()	()
Igre na automatima	()	()	()	()	()	()
Igre u kasinima	()	()	()	()	()	()

Koliko novaca potrošiš tjedno na igre na sreću?

- (0) ništa, ne igram igre na sreću
- (1) do 50 kuna
- (2) do 100 kuna
- (3) do 200 kuna
- (4) više od 200 kuna

Koliko puta si kockanjem/klađenjem dobio veći iznos novca (200 kuna ili više)?

- (0) nikada
- (1) jednom
- (2) nekoliko puta
- (3) puno puta

O meni

U kakvu školu ideš?

- (1) trogodišnju strukovnu
- (2) četverogodišnju strukovnu
- (3) gimnaziju

U koji razred ideš?

- (1) prvi
- (2) drugi
- (3) treći
- (4) četvrti

Spol:

- (1) ženski
- (2) muški

Koliko imaš godina? (bliža puna godina)

- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19

Trenutni bračni status roditelja:

- (1) vjenčani
- (2) razvedeni
- (3) razvedeni u novom braku
- (4) udovac/udovica
- (5) udovac/udovica u novom braku
- (6) nevjenčani

S kim trenutno živiš?

- (1) s oba roditelja
- (2) samo s majkom
- (3) samo s ocem
- (4) s bakom/djedom
- (5) rodbinom
- (6) podstanar
- (7) u učeničkom domu

Kakve su materijalne prilike tvoje obitelji?

- (1) loše
 - (2) slabije od većine drugih
 - (3) srednje, kao u većine
 - (4) dobre, bolje od većine
-